

Jedn. identifikátor 298368-RRTV

Váš dopis zn. -
Naše č. j. RRTV/2776/2019-
rud
Sp. zn. RRTV/2018/784/rud
Zasedání Rady 3-2019/poř. č. 11

Mgr. Michaela Folberová,
advokátka
Boloňská 602/3
109 00 Praha 10

Vyřizuje: Analytický odbor

Datum, místo 5. února 2019, Praha

ROZHODNUTÍ

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada), jakožto ústřední správní úřad v rámci své kompetence dané ustanovením § 7 písm. a) zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen zákon č. 40/1995 Sb.), podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) a ustanovení § 2 odst. 3 téhož zákona, podle ustanovení § 4 odst. 3 a § 5b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, rozhodla ve společném řízení o přestupku vedeném podle zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dne 5. února 2019 takto:

- I. **Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Jedné z divaček predikovala rizikové těhotenství končící neúspěchem, pokud nepřestane chodit do práce, jiné diagnostikovala úzkosti, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit prací. Dále deklarovala, že zná správnou diagnózu, ale nesmí ji na obrazovce uvádět, čímž nepatřičně ovlivňovala divačku s cílem navnadit ji k osobnímu sezení. Protagonistka navíc doporučovala svoje CD v souvislosti s řešením problémů s nespavostí, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících podobnými problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni.**
- II. **Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou podle § 5b odst. 1 tohoto zákona. Moderátorka v teleshoppingu popsala divačce její sebedestruktivní přístup a zdravotní následky, které má a může mít v budoucnu. Pohrozila divačce neznámou „vážnější nemocí“ a přesnou diagnózu odmítla říct s tím, že ji zná, ale nesmí o tom v televizi hovořit. Divačku**

přesvědčovala, že si ji má vyhledat v soukromí. Volající žena dostala na výběr mezi životem a nespecifikovanou nemocí, přičemž moderátorka doslova uvedla, „...jestli je život, nebo vydaných pár peněz...“, čímž mohla v ženě evokovat nepřiměřený strach o své zdraví a přimět ji k vynaložení nemalé finanční částky na osobní sezení s moderátorkou. Tuto hrozbu závažným zhoršením zdravotního stavu či dokonce smrtí lze chápat jako nepatřičné ovlivňování, které může výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě.

- III. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu *Poznej svůj osud* vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, a který je v rozporu s dobrými mravy, neboť moderátorka nepatřičně urážela volající divačku, která si přála znát svoji budoucnost a uvedla, že je nezadaná a v důchodu. Moderátorka o ženě prohlásila, že je negativní, našťvaná a nespokojená a že si se svým přístupem nemá šanci najít partnera. Doslova uvedla: „Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?“ Slova týkající se přitažlivosti divačky a její schopnosti zaujmout partnera byla pronesena po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Bezdůvodný útok na její atraktivitu lze vnímat jako velice osobní. Urážky a hrubé komentáře moderátorky teleshoppingu snižují lidskou důstojnost divačky v roli ženy a partnerky.
- IV. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu *Poznej svůj osud* vysílaného dne 11. ledna 2018 v čase od 12.13 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou podle § 5b odst. 1 tohoto zákona. Moderátorka několikrát na adresu otce divačky zopakovala, že se muž špatně léčí a že pokud chce znát skutečnou příčinu svých problémů, měl by využít speciálně zpoplatněnou audiotextovou službu příští týden, kdy bude kartářka „diagnostikovat karmu“. Muž mohl na základě moderátorčiných rad nesprávně pochopit svoji diagnózu či odmítnout předepsanou léčbu a tím ohrozit své zdraví. Nátlak spojený s nutností zavolat na audiotextovou službu lze hodnotit jako využití nepříznivé situace spotřebitele, která vede ke zhoršení jeho úsudku. Volající divačka byla nepatřičně ovlivňována, ze strachu o svého otce mohla učinit rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinila.
- V. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu *Poznej svůj osud* vysílaného dne 11. ledna 2018 v čase od 12.13 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Někteří diváci si mohli zjištění a rady protagonistky vyložit jako náhradu lékařské péče a podcenit tak prevenci či léčbu třeba i závažných onemocnění. Protagonistka také doporučovala svoje CD v souvislosti s léčbou duševních onemocnění.

Volající divačce diagnostikovala úzkosti a doporučila jí na oblast hlavy poslechnout CD Harmonie duše, který dle moderátorky může pomoci i nemocné dceři divačky. Matka, která se o dítě dlouhodobě stará, může být v takové situaci přístupnější radám kartárky a ve strachu z vlastního psychického onemocnění, které jí bylo nekompromisně prezentováno moderátorkou, učinit obchodní rozhodnutí, které by jinak neučinila. Moderátorka mohla rovněž ovlivnit rozhodnutí diváků trpících stresem a únavou, jelikož uvedla, že její CD pomáhá proti těmto problémům, které explicitně označila za signál blížícího se infarktu.

- VI. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka nabízela čištění energií volajících diváků a předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž u nich mohla vyvolat zanedbání odborné lékařské péče a podcenění fyzických i psychických problémů. V souvislosti se zdravím divákům nabízela kromě svých rad i meditační CD, o nichž prohlašovala, že jsou určeny k fyzickému i psychickému čištění těla a že mají „vzdravovací účinky“. Tím mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících zdravotními problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni ze svých zdravotních problémů.
- VII. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Na obrazovkách byla v pravém horním rohu uvedena reklama na produkty z webu www.vedmy.cz, mj. na čisticí svíce s různými vůněmi, jež byly popsány slovy „detoxikace těla i duše“ a „proti zánětům a otokům“. Tato reklama se opakovala po čas celého televizního vysílání, přičemž na obrazovce pokaždé vydržela dobu v řádech desítek vteřin. Reklama prostřednictvím použitých popisků prohlašovala, že tento výrobek - svíce je určena proti zánětům a otokům, což je nutno vnímat jako deklaraci léčby těchto zdravotních obtíží.
- VIII. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 8. března 2018 v čase od 12.30 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Moderátorka několikrát zmínila, že má medicínské znalosti a že obecně disponuje určitou mírou porozumění např. u nádorových onemocnění, duševních chorob apod. Někteří diváci si mohli rady a služby poskytované protagonistkou vyložit jako náhradu lékařské péče a zanedbat tak prevenci či léčbu třeba i závažných onemocnění. Moderátorka opakovaně v souvislosti s léčbou řady nemocí (např. deprese) doporučovala

svá dvě meditační CD, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících zdravotními problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni ze svých zdravotních problémů.

- IX. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 21. března 2018 v čase od 23.48 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingovém bloku provedla rituál, jenž měl zajistit bezpečí pro volající divačku a jejího vnuka. Divačka uvedla, že má vnuk vážné psychické potíže a chce si ublížit, poprosila o jeho ochranu. Moderátorka ji v průběhu rituálu opakovaně sdělila, že vnuk vše zvládne, a když bude silná ona, bude v pořádku i on. Svým komentářem mohla protagonistka u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky a celkové podcenění potenciálně vážného stavu muže a jeho duševních problémů. O symbolu použitém v rituálu několikrát ve vysílání uvedla, že chrání před vším zlým, mj. i před nemocemi a nedostatkem zdraví.
- X. Obviněná společnost Vědmy s.r.o., IČ 04937961, sídlem Kyselova 1185/2, 182 00 Praha 8 (dříve Podlišovská 1284, 198 00 Praha 9) se uznává vinnou ze spáchání přestupku dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se dopustila zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. března 2018 v čase od 12.30 hodin na program RELAX, a který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka čistila volajícím divákům tzv. fyzické čakry a předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž u nich mohla vyvolat zanedbání odborné lékařské péče a podcenění fyzických i psychických problémů. V souvislosti se zdravím jedné z divaček nabízela svá meditační CD, u nichž proklamovala léčebné a prevenční účinky, a využívala tak zranitelnosti osoby, která se ocitla v těžké situaci. Protagonistka ženě řekla, že má zavřené první dvě čakry, kam patří mj. kosti, šlachy, klouby. Aby zabránila problémům v budoucnu, měla by si podle moderátorky koupit její CD a čakry „okysličovat“. Moderátorka mohla svou věštbou využít nelehké situace ženy a významně ovlivnit její spotřebitelské rozhodnutí.
- XI. Za přestupek se pachatelé v souladu s § 8a odst. 2 písm. b), § 8a odst. 2 písm. d), § 8a odst. 6 písm. b) a § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., a v souladu s ustanovením § 40 odst. 1 a 2 zákona č. 250/2016 Sb., ukládá pokuta ve výši 500 000 Kč. Pokuta je splatná ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí na účet 3754-19223001/0710, variabilní symbol 2018784.
- XII. V souladu s ustanovením § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016, o odpovědnosti za přestupky, a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., ukládá Rada účastníku řízení povinnost uhradit paušální částku nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Úhrada nákladů řízení je splatná do pěti pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí na účet č. 3711- 19223001/0710, variabilní symbol 2018784.

Odůvodnění:

I. Zahájení řízení o přestupku

a) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/652/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem teleshoppingu, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlíšovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Jedné z divaček predikovala rizikové těhotenství končící neúspěchem, pokud nepřestane chodit do práce, jiné diagnostikovala úzkosti, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit prací. Dále deklarovala, že zná správnou diagnózu, ale nesmí ji na obrazovce uvádět, čímž nepatřičně ovlivňovala divačku s cílem navnadit ji k osobnímu sezení. Protagonistka navíc doporučovala svoje CD v souvislosti s řešením problémů s nespavostí, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících podobnými problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

b) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/653/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlíšovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou podle § 5b odst. 1 tohoto zákona. Moderátorka v teleshoppingu popsala divačce její sebedestruktivní přístup a zdravotní následky, které má a může mít v budoucnu. Pohrozila divačce neznámou „vážnější nemocí“ a přesnou diagnózu odmítla říct s tím, že ji zná, ale nesmí o tom v televizi hovořit. Divačku přesvědčovala, že si ji má vyhledat v soukromí. Volající žena dostala na výběr mezi životem a nespécifikovanou nemocí, přičemž moderátorka doslova uvedla, „...*jestli je život, nebo vydaných pár peněz...*“, čímž mohla v ženě evokovat nepřiměřený strach o své zdraví a přimět ji k vynaložení nemalé finanční částky na osobní sezení s moderátorkou. Tuto hrozbu závažným zhoršením zdravotního stavu či dokonce smrtí lze chápat jako nepatřičné ovlivňování, které může výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

c) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/654/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, který může být v rozporu s dobrými mravy, neboť moderátorka nepatřičně urážela volající divačku, která si přála znát svoji budoucnost a uvedla, že je nezadaná a v důchodu. Moderátorka o ženě prohlásila, že je negativní, naštvaná a nespokojená a že si se svým přístupem nemá šanci najít partnera. Doslova uvedla: „*Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?*“ Slova týkající se přitažlivosti divačky a její schopnosti zaujmout partnera byla pronesena po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Bezdůvodný útok na její atraktivitu lze vnímat jako velice osobní. Urážky a hrubé komentáře moderátorky teleshoppingu snižují lidskou důstojnost divačky v roli ženy a partnerky.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 25. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

d) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/645/kus

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 11. ledna 2018 v čase od 12.13 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou podle § 5b odst. 1 tohoto zákona. Moderátorka několikrát na adresu otce divačky zopakovala, že se muž špatně léčí a že pokud chce znát skutečnou příčinu svých problémů, měl by využít speciálně zpoplatněnou audiotextovou službu příští týden, kdy bude kartářka „diagnostikovat karmu“. Muž mohl na základě moderátorčiných rad nesprávně pochopit svoji diagnózu či odmítnout předepsanou léčbu a tím ohrozit své zdraví. Nátlak spojený s nutností zavolat na audiotextovou službu lze hodnotit jako využití nepříznivé situace spotřebitele, která vede ke zhoršení jeho úsudku. Volající divačka byla nepatřičně ovlivňována, ze strachu o svého otce mohla učinit rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinila.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 25. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

e) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/646/kus

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení

o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 11. ledna 2018 v čase od 12.13 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Někteří diváci si mohli zjištění a rady protagonistky vyložit jako náhradu lékařské péče a podcenit tak prevenci či léčbu třeba i závažných onemocnění. Protagonistka také doporučovala svoje CD v souvislosti s léčbou duševních onemocnění. Volající divačce diagnostikovala úzkosti a doporučila jí na oblast hlavy poslech CD Harmonie duše, který dle moderátorky může pomoci i nemocné dceři divačky. Matka, která se o dítě dlouhodobě stará, může být v takové situaci přístupnější radám kartářky a ve strachu z vlastního psychického onemocnění, které jí bylo nekompromisně prezentováno moderátorkou, učinit obchodní rozhodnutí, které by jinak neučinila. Moderátorka mohla rovněž ovlivnit rozhodnutí diváků trpících stresem a únavou, jelikož uvedla, že její CD pomáhá proti těmto problémům, které explicitně označila za signál blížícího se infarktu.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

f) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/647/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlíšovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka nabízela čištění energií volajících diváků a předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž u nich mohla vyvolat zanedbání odborné lékařské péče a podcenění fyzických i psychických problémů. V souvislosti se zdravím divákům nabízela kromě svých rad i meditační CD, o nichž prohlašovala, že jsou určeny k fyzickému i psychickému čištění těla a že mají „vzdravovací účinky“. Tím mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících zdravotními problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni ze svých zdravotních problémů.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

g) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/648/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlíšovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12.11 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy

1 k tomuto zákonu. Na obrazovkách byla v pravém horním rohu uvedena reklama na produkty z webu www.vedmy.cz, mj. na čisticí svíce s různými vůněmi, jež byly popsány slovy „detoxikace těla i duše“ a „proti zánětům a otokům“. Tato reklama se opakovala po čas celého televizního vysílání, přičemž na obrazovce pokaždé vydržela dobu v řádech desítek vteřin. Reklama prostřednictvím použitých popisků prohlašovala, že tento výrobek - svíce je určena proti zánětům a otokům, což je nutno vnímat jako deklaraci léčby těchto zdravotních obtíží.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

h) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/373/rud

Rada na svém 7. zasedání konaném dne 10. dubna 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 8. března 2018 v čase od 12.30 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Moderátorka několikrát zmínila, že má medicínské znalosti a že obecně disponuje určitou mírou porozumění např. u nádorových onemocnění, duševních chorob apod. Někteří diváci si mohli rady a služby poskytované protagonistkou vyložit jako náhradu lékařské péče a zanedbat tak prevenci či léčbu třeba i závažných onemocnění. Moderátorka opakovaně v souvislosti s léčbou řady nemocí (např. deprese) doporučovala svá dvě meditační CD, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících zdravotními problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni ze svých zdravotních problémů.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 20. dubna 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

i) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/643/rud

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 21. března 2018 v čase od 23.48 hodin na programu RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingovém bloku provedla rituál, jenž měl zajistit bezpečí pro volající divačku a jejího vnuka. Divačka uvedla, že má vnuk vážné psychické potíže a chce si ublížit, poprosila o jeho ochranu. Moderátorka ji v průběhu rituálu opakovaně sdělila, že vnuk vše zvládne, a když bude silná ona, bude v pořádku i on. Svým komentářem mohla protagonistka u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky a celkové podcenění potenciálně vážného stavu muže a jeho duševních problémů. O symbolu použitým v rituálu několikrát ve vysílání uvedla, že chrání před vším zlým, mj. i před nemocemi a nedostatkem zdraví.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 28. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

j) Řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/655/kus

Rada na svém 10. zasedání konaném dne 5. června 2018 rozhodla zahájit se zadavatelem obchodního sdělení, společností Vědmy s.r.o., IČ: 04937961, se sídlem Podlišovská 1284, Praha 9, PSČ 19800, řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Vědmy radí vysílaného dne 26. března 2018 v čase od 12.30 hodin na program RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka čistila volajícím divákům tzv. fyzické čakry a předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž u nich mohla vyvolat zanedbání odborné lékařské péče a podcenění fyzických i psychických problémů. V souvislosti se zdravím jedné z divaček nabízela svá meditační CD, u nichž proklamovala léčebné a prevenční účinky, a využívala tak zranitelnosti osoby, která se ocitla v těžké situaci. Protagonistka ženě řekla, že má zavřené první dvě čakry, kam patří mj. kosti, šlachy, klouby. Aby zabránila problémům v budoucnu, měla by si podle moderátorky koupit její CD a čakry „okysličovat“. Moderátorka mohla svou věštbou využít nelehké situace ženy a významně ovlivnit její spotřebitelské rozhodnutí.

Oznámení o zahájení řízení o přestupku bylo zadavateli doručeno dne 25. června 2018 a tímto dnem bylo zahájeno řízení o přestupku ve věci. Rada obviněnému zadavateli stanovila lhůtu 30 dní pro písemné vyjádření.

Dne 25. července 2018 byla Radě doručena žádost obviněného o prodloužení lhůty k vyjádření, a to do 25. října 2018. Rada žádosti obviněného vyhověla a lhůtu k vyjádření prodloužila do 25. října 2018.

II. Návrh obviněného na spojení řízení:

Dne 6. srpna 2018 byl Radě doručen návrh obviněného na spojení všech výše jmenovaných řízení o přestupku, přičemž návrh odůvodnil následovně:

Dle ustanovení § 88 ods.1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, pokud se podezřelý dopustil více přestupků, jejichž skutková podstata se týká porušení právních povinností vyskytujících se ve stejné oblasti veřejné správy, a k jejich projednání je příslušný též správní orgán, projednají se ve společném řízení.

Dle ustanovení § 140 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, správní orgán může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají těchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Spojit řízení lze i v průběhu řízení za předpokladu, že tím nevznikne nebezpečí újmy některému z účastníků.

Obviněný je přesvědčen, že všechny podmínky pro spojení řízení jsou splněny. Všechna řízení byla zahájena stejným správním orgánem, všechna jsou vedena proti jednomu účastníku, všechna se týkají stejné oblasti veřejné správy (porušení ustanovení § 2 zákona č. 40/1995 Sb.), všechna souvisejí časově (období od 28.12.2017 do 26.3.2018). Obviněný navrhuje spojení řízení z důvodu účelnosti a

hospodárnosti řízení, kdy správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co nejméně zatěžuje. Zahájení takových deseti řízení vedených jednotlivě neúměrně zatěžuje jak stát, tak samotného účastníka řízení. Obviněný v této souvislosti odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 20. prosince 2016, sp.zn. II.ÚS 1765/14. K samostatnému rozhodování v jednotlivých věcech lze přistoupit pouze tehdy, je-li takový postup rozumně odůvodnitelný. Obviněný se domnívá, že řízení byla správním orgánem účelově rozdělena z důvodu, aby správní orgán mohl účastníkovi uložit vyšší sankci, než v případě, že by všechna řízení byla řešena v rámci jednoho společného řízení. Při rozdělení těchto řízení zároveň hrozí uložení 10 samostatných trestů, které budou postupně navyšovány právě proto, že ze strany účastníka mělo docházet k porušení příslušného právního předpisu. Naopak při společném řízení by se uplatnil princip podle ustanovení § 41 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Obviněný uvádí, že byl doposud veden jako bezúhonná osoba a nebylo proti němu zahájeno žádné jiné řízení. Zahájení 10 řízení vedlo účastníka k tak radikálnímu kroku, že ukončil svou činnost a přestal provozovat pořad Vědmy radí, pořad Poznej svůj osud byl ukončen již dne 22. března 2018.

Obviněný se navíc domnívá, že postupem Rady došlo k porušení zásady ne bis in idem v následujících případech:

1. Dne 28. prosince 2017 v čase od 12:11 hodin byl odvysílán pořad – teleshopping Poznej svůj osud na programu RELAX. O vysílání tohoto pořadu byla zahájena Radou tři řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 40/1995 Sb. (řízení sp.zn. RRTV/2018/653/rud, sp.zn. RRTV/2018/652/rud a sp.zn. RRTV/2018/654/rud).
2. Dne 11. ledna 2018 v čase od 12:13 hodin byl odvysílán pořad – teleshopping Poznej svůj osud na programu RELAX. O vysílání tohoto jednoho pořadu byla Radou zahájena dvě řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 40/1995 Sb. (řízení sp.zn. RRTV/2018/645/kus a sp.zn. RRTV/2018/646/kus).
3. Dne 26. ledna 2018 v čase od 12:11 hodin byl odvysílán pořad – teleshopping Vědmy radí na programu RELAX. O vysílání tohoto pořadu byla Radou zahájena dvě řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 40/1995 Sb. (řízení sp.zn. RRTV/2018/648/rud a sp.zn. RRTV/2018/647/rud).

Obviněný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. června 2015, č.j. 6 As 106/2014-25 a domnívá se, že ve jmenovaných případech je dána totožnost skutků. Z jednoho skutku tedy mohlo být zahájeno pouze jedno řízení.

Ohledně skutku ze dne 28. prosince 2017 je ve všech třech usneseních o přestupku soulad mezi popisem skutku ve výroku. Konkrétní skutkové okolnosti se týkají téhož účastníka, jsou neoddělitelně spojeny v čase i místě. Jedná se o stejný pořad vysíláný ve stejném čase. Ve všech třech případech se jedná o možné porušení ustanovení § 2 odst. 1 zákona o regulaci reklamy. Obdobně tomu je i v případě skutku ze dne 11. ledna 2018 a skutku ze dne 26. ledna 2018. Účastník tedy navrhuje, aby o skutku ze dne 28. prosince 2017 bylo vedeno jedno řízení, o skutku ze dne 11. ledna 2018 bylo vedeno jedno řízení a o skutku ze dne 26. ledna 2018 taktéž jedno řízení, přičemž všechna budou i s ostatními v úvodu jmenovanými spojena v jedno společné řízení.

Návrh obviněného na spojení všech řízení projednala Rada na svém 16. zasedání konaném dne 9. října 2018 a dospěla k následujícím závěrům:

Nejprve Rada vypořádala námitku obviněného, že v některých případech došlo dle jeho mínění k porušení zásady ne bis in idem. Dle judikatury, kterou obviněný ve svém návrhu cituje, se zásadou ne bis in idem rozumí zákaz být souzen nebo trestán dvakrát za týž čin, tedy že nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán za trestný čin (přestupek), za který byl již osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem. Momentem, který dělí pachatelovo jednání na různé skutky, je tedy následek významný z hlediska (trestního) práva a rozlišuje mezi skutkem de facto a skutkem de iure. Skutek de facto představuje skutkový děj, zahrnující

skutkové okolnosti konkrétního případu tak, jak se stal, bez ohledu na jejich trestněprávní relevanci. Skutkem de iure je naopak souhrn trestněprávně relevantních skutečností odlišitelný od jiného skutku de iure téhož pachatele. Stíhání jednoho a téhož skutku podle dvou skutkových podstat je přípustné tehdy, pokud se tyto od sebe navzájem liší v podstatných okolnostech. Naopak tam, kde panuje alespoň částečná shoda v podstatných okolnostech skutku, půjde o uplatnění zásady ne bis in idem. Nejvyšší správní soud dále v obviněném citovaném rozsudku uvádí, že podstatou skutku je právně relevantní jednání pachatele a jím zapříčiněný právně významný následek. K tomu, aby bylo možné postihnout pachatele na základě totožného jednání za dva různé delikty, nestačí samotná existence dvou formálně odlišných skutkových podstat deliktu. Teprve odlišnost v právně významném následku jednání zakládá existenci dvou samostatných skutků, o nichž je možné vést samostatné řízení.

Na základě uvedeného se tedy obviněný domnívá, že v jím jmenovaných případech (viz výše) je dána totožnost skutků a za jedno totožné jednání nemohou být zahájena dvě nebo více řízení o přestupku. Obviněný se ovšem zcela zásadně mylí v tom, že by se v daných případech mělo jednat o jedno a totéž jednání, respektive o tentýž skutek. Ačkoli k možnému porušení zákona došlo v rámci jednoho pořadu – teleshoppingu, pak ovšem objektivní stránka skutkové podstaty, tj. jednání obviněného, je vždy odlišná a nemůže být tedy dána totožnost skutku. Pro příklad vezměme teleshopping Vědmy radí odvysílaný dne 28. prosince 2017, o němž obviněný tvrdí, že namísto tří řízení mělo být zahájeno pouze jedno:

V prvním případě Rada zahájila řízení o přestupku pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl obviněný dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou podle § 5b odst. 1 tohoto zákona. Objektivní stránka skutkové podstaty, tedy právně závadné jednání obviněného spočívalo v tom, že moderátorka v teleshoppingu popsala divačce její sebedestruktivní přístup a zdravotní následky, které má a může mít v budoucnu, pohrozila divačce neznámou „vážnější nemocí“ a přesnou diagnózu odmítla říct s tím, že ji zná, ale nesmí o tom v televizi hovořit. Divačku přesvědčovala, že si ji má vyhledat v soukromí. Volající žena dostala na výběr mezi životem a nespecifikovanou nemocí, přičemž moderátorka doslova uvedla, „...*jestli je život, nebo vydaných pár peněz...*“, čímž mohla v ženě evokovat nepřiměřený strach o své zdraví a přimět ji k vynaložení nemalé finanční částky na osobní sezení s moderátorkou. Tuto hrozbu závažným zhoršením zdravotního stavu či dokonce smrtí lze chápat jako nepatřičné ovlivňování, které může výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě.

Ve druhém případě Rada zahájila řízení o přestupku z moci úřední pro možné porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl obviněný dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, který může být nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Objektivní stránka skutkové podstaty, tedy právně relevantní jednání obviněného spočívalo v tom, že moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Jedné z divaček predikovala rizikové těhotenství končící neúspěchem, pokud nepřestane chodit do práce, jiné diagnostikovala úzkostí, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit prací. Moderátorka dále doporučovala svoje CD v souvislosti s řešením problémů s nespavostí, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících podobnými problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni.

A konečně ve třetím případě Rada zahájila řízení o přestupku pro možné porušení § 2 odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., kterého se mohl obviněný dopustit zadáním reklamy, respektive teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12.11 hodin na program RELAX, který může být v rozporu s dobrými mravy. Objektivní stránka skutkové podstaty spočívala v takovém jednání obviněného,

kdy moderátorka nepatřičně urážela volající divačku, která si přála znát svoji budoucnost a uvedla, že je nezadaná a v důchodu. Moderátorka o ženě prohlásila, že je negativní, našťvaná a nespokojená a že si se svým přístupem nemá šanci najít partnera. Doslova uvedla: „*Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?*“ Slova týkající se přitažlivosti divačky a její schopnosti zaujmout partnera byla pronesena po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Bezdůvodný útok na její atraktivitu lze vnímat jako velice osobní. Urážky a hrubé komentáře moderátorky teleshoppingu snižují lidskou důstojnost divačky v roli ženy a partnerky.

Je tedy zřejmé, že v prvním případě Rada zahájila řízení o přestupku pro možnou agresivní obchodní praktiku spočívající v moderátorčině strašení diváků vážnými chorobami a smrtí, ve druhém případě pro možnou nekalou obchodní praktiku spočívající v nepřipustném moderátorčině diagnostikování zdravotního stavu volajících diváků a konečně ve třetím případě se jednalo o možný rozpor s dobrými mravy spočívající v hrubém urážení volající divačky. Jednání, kterým mělo dojít k naplnění znaků těchto různých skutkových podstat přestupků, tedy byla zcela odlišná. Nejednalo se o jedno jednání, které by naplnilo znaky tři různých skutkových podstat (v takovém případě by bylo možno hovořit o tzv. jednočinném souběhu), ale o tři různá, odlišná jednání, které každé naplnilo svou vlastní skutkovou podstatu přestupku. Nedošlo tedy k porušení zásady *ne bis in idem*, a to ani v případě teleshoppingu odvysílaného dne 28. prosince 2017, ani ve dvou dalších případech, které obviněný zmiňuje, tj. teleshopping ze dne 11. ledna 2018 a ze dne 26. ledna 2018 (zde Rada odkazuje na svou argumentaci týkající se teleshoppingu odvysílaného dne 28. prosince 2017, neboť se jedná o typově zcela shodné případy).

Co se pak týče návrhu obviněného na spojení řízení, dospěla Rada k závěru, že dané případy spolu úzce věcně souvisejí, týkají se stejného obviněného a stejného typu pořadu – teleshoppingu a současně zde ani není žádná okolnost, která by spojení řízení bránila. Rada tedy dospěla k závěru, že z hlediska procesní ekonomie a zásady hospodárnosti státní správy je vhodné všechna řízení o přestupku spojit do jednoho a přestupky projednat ve společném řízení.

S ohledem na uvedené rozhodla Rada spojit řízení o přestupku sp.zn. RRTV/2018/653/rud, sp.zn. RRTV/2018/652/rud, sp.zn. RRTV/2018/654/rud, sp.zn. RRTV/2018/646/kus, sp.zn. RRTV/2018/645/kus, sp.zn. RRTV/2018/648/rud, sp.zn. RRTV/2018/647/rud, sp.zn. RRTV/2018/373/rud, sp.zn. RRTV/2018/643/rud a sp.zn. RRTV/2018/655/kus. Společné řízení je nadále vedeno pod spis. zn. RRTV/2018/784/rud.

Usnesení o spojení řízení bylo obviněnému doručeno dne 15. října 2018.

III. Dokazování

Rada na svém 11. zasedání konaném dne 26. června 2018 provedla důkaz zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem *Poznej svůj osud* odvysílaného dne 8. března 2018 v čase od 12:30 hodin na programu RELAX.

Rada na svém 15. zasedání konaném dne 19. září 2018 provedla důkaz zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem *Vědmy radí* odvysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12:11 hodin na programu RELAX a zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem *Poznej svůj osud* odvysílaného dne 28. prosince 2017 v čase od 12:11 hodin na programu RELAX.

Rada na svém 16. zasedání konaném dne 9. října 2018 provedla důkaz zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem *Vědmy radí* odvysílaného dne 21. března 2018 v čase od 23:48 hodin na programu RELAX

a zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem Vědmy radí odvysílaného dne 26. března 2018 v čase od 12:30 hodin na programu RELAX.

Rada na svém 18. zasedání konaném dne 6. listopadu 2018 provedla důkaz zhlédnutím teleshoppingového bloku s názvem Poznej svůj osud odvysílaného dne 11. ledna 2018 v čase od 12:13 hodin na programu RELAX.

IV. Vyjádření obviněného

Dne 25. října 2018 bylo Radě doručeno vyjádření obviněného ke společnému/spojenému řízení o přestupku, kde uvedl následující:

Obviněný uvádí, že všechna řízení o přestupku byla vyvolána na základě podnětů pana Jana Bajury, který si pravidelně u Rady stěžoval na pořady zadavatele. On byl také jediným stěžovatelem. Obviněný si totiž dle zákona o svobodném přístupu k informacím tyto stížnosti Jana Bajury od Rady vyžádal a následně si je vyhodnotil. Pan Bajura je vůči obviněnému konkurent ve stejné oblasti podnikání, tj. v ezoterických službách. Informace o Janu Bajurovi jsou dostupné na jeho internetových stránkách www.vestba.wz.cz a www.vesteni-osudu.cz. Jeho internetové stránky jsou psány stejným stylem, ať obsahovým, tak písmografickým, jako podněty zasílané Radě. Na jeho internetových stránkách je napsán komentář k ukončení pořadu Vědmy radí. Zde je uvedeno, že pořad Vědmy radí byl zrušen ke dni 12. června 2018. Dále dovozuje, že šlo o zásah Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Tuto informaci mohl tedy vědět jen z důvodu, že Radě zasílal stížnosti na tyto pořady. Pan Bajura na svých internetových stránkách kritizuje moderátory – ezoteriky z pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud, avšak sám se zabývá stejnou oblastí, tedy věštěním. On se na svých stránkách prezentuje tak, že on sám je povolán k věštění a jeho věštby jsou pravdivé. Věštby od jiných věštců jsou pak na jeho stránkách prezentovány jako podvod. Pan Bajura dle obviněného účtuje svým klientům nemalé částky; neposkytuje tedy své služby bezúplatně, jeho činnost je tedy podnikáním, a to ve stejné oblasti jako měl obviněný.

Obviněnému je pan Bajura známý již z dřívější doby, kdy na svých stránkách urážel a pomlouval věštců z pořadů vysílaných obviněným. Pan Bajura nejdříve na jednotlivé věštců posílal udání na živnostenské úřady, kdy věštců byli kontrolováni živnostenskými úřady bez toho, aniž by se z jejich strany našlo nějaké pochybení. Následně zaslal udání na Českou obchodní inspekci. Ani tam neuspěl. Poslední jeho akcí je postupné zasílání velkého množství stížností Radě, kdy již tedy uspěl, respektive obviněný na základě 10 proti němu zahájeným řízením ukončil provozování pořadu Vědmy radí (pořad Poznej svůj osud byl ukončen již dříve).

Obviněný se domnívá, že jednání pana Bajury je jednáním nekalosoutěžním, kdy on se svým jednáním snaží prostřednictvím státního orgánu zlikvidovat konkurenci. Dále se snaží vydělat na kritice jiných věštců a pořadů obviněného. Tím, že zaslal stížnosti Radě, docílil toho, že podnikání obviněného bylo zlikvidováno. Je tento postup v souladu s principy demokratického právního státu? Jak může jednatel prostřednictvím státního orgánu dosáhnout likvidace podnikání jeho konkurence? Pořad Vědmy radí a Poznej svůj osud běžel na televizních obrazovkách po několik let, aniž by měl jakékoli problémy.

Obviněný uvádí, že proti němu bylo zahájeno 10 řízení o přestupku, a to z důvodu vysílání pořadu Vědmy radí a Poznej svůj osud. Vzhledem k tomu, že proti obviněnému bylo zahájeno v jednom období tolik řízení, ukončil provozování pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud. Tyto pořady zanikly, nemají žádného nástupce, a již nejsou vysílány na televizních obrazovkách. Společnost Vědmy s.r.o., v tuto chvíli neprovozuje žádnou činnost, nepodniká v žádné oblasti. Vzhledem k tomu, že zanikla věc, které se řízení týká, v tomto případě pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud, obviněný navrhuje, aby řízení bylo v celém rozsahu zastaveno.

Obviněný je přesvědčen, že svým jednáním nenaplnil znaky přestupků, o kterých byla proti němu zahájena řízení. Obviněný byl a stále je v dobré víře, že pořady Vědmy radí a Poznej svůj osud byly vytvářeny v souladu s platnými právními předpisy. Obviněný byl do zahájení výše uvedených řízení osobou netrestanou, nedopustil se žádného přestupku ani trestného činu. Řízení o přestupku jsou založena na tvrzení Rady, že moderátoři (ezoterici) pořadů uváděli zdravotní tvrzení a mohli tak u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky, nebo ovlivnit chování diváka ve vztahu k výrobku nebo službě. Někteří diváci si mohli zjištění a rady moderátorky vyložit jako náhradu lékařské péče a podcenit tak prevenci třeba i závažných onemocnění. Obviněný se táže, zda lze takovým věštbám věřit? Splní se věštby?? Samotné věštění je třeba brát s nadhledem a tímto způsobem přistupovat k pořadu. Jedná se o věštění, a nikoli o medicínské pořady o zdraví a léčbě nemocí.

Po celou dobu vysílání uvedených pořadů běžel na obrazovce textový kraul s následujícím upozorněním: „Poradenství v tomto pořadu nijak nenahrazuje odbornou lékařskou péči. V případě zdravotních potíží doporučujeme: Dodržujte pokyny lékaře.“ Obviněný tedy doporučoval, aby se volající diváci v případě zdravotních problémů obraceli na lékaře.

Obviněný dále uvádí, že diváci se občas dotazují vědem na své zdraví, těmto otázkám se nelze úplně vyhnout. Je však třeba zkoumat odpověď na takto položené otázky, respektive co vědma na jejich otázku odpoví. Některé vědmy řeší příčinu zdravotních obtíží z duchovního hlediska a nezabývají se řešením zdravotních problémů jako takových, ale řeší jen příčinu z hlediska jejich věštění. Tyto vědmy pak doporučují divákům, aby své problémy řešili s lékaři. Některé vědmy se zaměří na to, v jaké oblasti se nachází zdravotní problémy, respektive na co se má konkrétně divák zaměřit. Poté ho vědma pošle k lékaři. Lékař jako odborník si sám vyhodnotí, jaké má konkrétní divák zdravotní problémy a ty mu pak léčí. Některé vědmy hned doporučují řešit zdravotní otázky s lékařem. Některé vědmy se odmítají v televizních pořadech zabývat otázkou zdraví a tuto oblast věštění neřeší. U odpovědi vědmy na otázku diváka týkající se zdraví je třeba zkoumat, zda její odpověď může vyvolat v divácích pocit, že už se nemusí o svoje zdraví starat a že tedy tímto mohou zanedbat odbornou lékařskou diagnostiku a zda tedy tímto jednáním mohlo dojít k naplnění znaků nekalé obchodní praktiky.

V oznámení o zahájení řízení o přestupku jsou dle obviněného některá tvrzení vytržena z kontextu a nejsou hodnocena jako celek. Pokud by byla hodnocena jako celek, pak by proti obviněnému nemohla být zahájena přestupková řízení.

Obviněný namítá, že vědma nemůže všem divákům říkat jen pozitivní věštby. Budoucnost není jen pozitivní a skvělá. Pokud tedy vědma vyvěští divákovi negativní budoucnost, pak samotný pořad nesmí být posuzován tak, že nesmí být vysílán. Vědma někdy mluví k divákovi negativně, například když je přesvědčena, že divák má negativní myšlenky a postoj k životu. Vědma se tímto způsobem může snažit divákovi ukázat jeho stávající život a jakým způsobem ho může změnit. Toto však nelze považovat za urážení diváků a za naplnění znaků přestupku. Jinak by věštkyně nemohla v pořadu vůbec projevit svůj názor. Kdy tedy lze mluvit ještě o zdraví, a kdy už nikoli? Podle znění oznámení o zahájení řízení by vědma v televizním pořadu nikdy nesměla mluvit o zdraví. Je to však u takového pořadu o věštění žádoucí? Kde jsou hranice toho, co lze ještě uvést o zdraví, a o čem už se nesmí mluvit?

Obviněný je přesvědčen, že se žádného protiprávního jednání nedopustil. Pokud by však Rada uznala obviněného vinným, je třeba přihlídnout k následujícím skutečnostem:

- po celou dobu vysílání pořadu běžel na televizní obrazovce kraul s upozorněním, že poradenství v pořadu nenahrazuje odbornou lékařskou péči a že v případě obtíží je třeba vyhledat lékaře
- o zdravotním stavu bylo několikrát hovořeno jen z pohledu duchovní příčiny a nikoli z hlediska jeho léčby
- vědmy samy často doporučují divákům navštívit lékaře

- toto jsou první řízení o přestupku, která byla vůči obviněnému zahájena; obviněný byl doposud bezúhonná osoba
- podněty pro zahájení řízení byly učiněny v rámci konkurenčního boje ze strany pana Bajury o likvidaci podnikání obviněného
- obviněný ukončil provozování obou pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud
- obviněný ukončil svou podnikatelskou činnost, v tuto chvíli nepodniká a nemá žádné příjmy

V. Další postup v rámci řízení:

Dne 14. listopadu 2018 bylo obviněnému doručeno Oznámení o doplnění spisu a ukončení dokazování a byla mu stanovena lhůta 10 dní pro vyjádření.

Dne 20. listopadu 2018 bylo Radě doručeno vyjádření obviněného k tomuto Oznámení, kde uvedl, že se ve věci již vyjadřoval a tímto v celém rozsahu odkazuje na své vyjádření ze dne 25. října 2018.

VI.

Samotným projednáním věci se Rada zabývala na svém 3. zasedání konaném dne 5. února 2019 a po zvážení všech podkladů pro rozhodnutí dospěla k následujícím závěrům:

Obviněný převážnou část svého vyjádření postavil na fabuli o likvidaci jeho podnikání v rámci konkurenčního boje, kterého se dopustil jistý pan Bajura prostřednictvím správního orgánu, a to tím, že tato osoba zasílala Rada početné stížnosti na pořady obviněného, na základě nichž Rada zahájila s obviněným 10 řízení o přestupku, na základě čehož musel následně obviněný ukončit vysílání pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud, potažmo ukončit své podnikání.

Obviněný uvádí, že „všechna řízení o přestupku byla vyvolána na základě podnětů p. Jana Bajury, který si pravidelně u RRTV stěžoval na pořady účastníka. On byl také jediným stěžovatelem. Účastník si podle zákona o svobodném přístupu k informacím tyto stížnosti od RRTV vyžádal a následně si je vyhodnotil.“ Toto tvrzení obsahuje řadu nepřesných, respektive nepravdivých informací a jiných spekulací. Právní zástupkyně obviněného si na základě zákona o svobodném přístupu k informacím nejprve od Rady vyžádala „Komplexní analýzu soutěžních a ezoterických teleshoppingových bloků, zaměřenou na období od 7. února do 19. dubna 2018“ (neboť tato analýza je zmíněna s výjimkou jednoho ve všech Oznámeních o zahájení řízení o přestupku; kdy tato analýza byla jedním z podkladů pro rozhodnutí Rady o zahájení předmětných řízení). Z této analýzy se obviněný dozvěděl, že Radě pro rozhlasové a televizní vysílání byly doručeny určité divácké stížnosti na pořady, respektive teleshoppingové bloky Vědmy radí a Poznej svůj osud. Již na tomto místě je nutné zdůraznit, že tyto stížnosti byly „klasickým“ podnětem dle ustanovení § 42 zákona č. 500/2004 Sb. Na základě takového podnětu vypracují zaměstnanci Rady (respektive Úřadu Rady) analýzu části vysílání, která má být z pohledu diváka protiprávní či jinak „závadná“, tato analýza je následně předložena Radě jakožto kolegiálnímu orgánu k projednání a případnému rozhodnutí o dalším postupu. Rozhodnutí o zahájení či nezahájení řízení (respektive odložení věci) je výhradně v rukou Rady, nikdo jiný není oprávněn o tomto rozhodovat; zcela vůbec pak divák/stěžovatel. Mimo to, nyní projednávaný případ je do značné míry specifický tím, že Rada onu komplexní analýzu soutěžních a ezoterických bloků provedla z vlastní úřední činnosti (o čemž svědčí komplexní zahrnutí všech vysílaných ezoterických a soutěžních teleshoppingových bloků a dále také rozsáhlé období, za které byla analýza zpracována). V době zpracovávání této analýzy obdržela Rada ony zmíněné divácké stížnosti, které byly následně v analýze zmíněny, a to především z toho důvodu, aby bylo patrné, že se Rada jimi jednotlivě zabývala (neboť každý, kdo se na správní orgán s podnětem k zahájení řízení obrátí, má právo, aby jeho podnět byl projednán). Analýza se však rozhodně nezabývala pouze těmi díly ezoterických pořadů, proti kterým byly

stížnosti namířeny, ale zahrnuje komplexní přehled všech ezoterických a soutěžních pořadů, a to za celé zmíněné časové období.

Jak již tedy bylo uvedeno, obviněný z vyžádané analýzy seznal, že Rada obdržela určité stížnosti na pořady Vědmy radí a Poznej svůj osud, a právní zástupkyně obviněného si všechny tyto stížnosti dle zákona o svobodném přístupu k informacím od Rady následně vyžádala. Rada její žádosti vyhověla a předmětné stížnosti jí zaslala, ovšem všechny do jedné byly Radou řádně anonymizovány, respektive byly znepřístupněny všechny osobní údaje stěžovatelů, na základě kterých by mohly být tyto osoby, byť i nepřímo, identifikovány. Pokud tedy obviněný uvádí, že všechny podněty Radě zaslal pan Jan Bajura, jedná se z jeho strany o ničím nepodloženou spekulaci. Obviněný žádnou takovou informaci ze strany Rady neobdržel. Mimo to lze snad jen na okraj poznamenat, že identita osob, které Radě zmíněné podněty zaslaly, je Radě samozřejmě známa a ani v jednom případě nikde nefiguruje jméno Jan Bajura. Obviněný identitu stěžovatele dovozuje na základě „obsahové i písmografické podoby“ Radou zaslaných stížností a internetových stránek www.vestba.wz.cz www.vesteni-osudu.cz. Toto je však čirou spekulací. Odesílatelem podnětů nebyl Jan Bajura.

Další ničím nepodloženou domněnkou je i tvrzení, že pan Bajura na svých internetových stránkách zveřejnil informaci o ukončení pořadu Vědmy radí na základě zásahu Rady, neboť tuto informaci mohl Jan Bajura vědět pouze proto, že Radě zasílal stížnosti na tento pořad. Stejně tak nulovou relevancí s nyní vedeným řízením o přestupku mají informace obviněného o tom, že pan Jan Bajura kritizuje moderátory pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud, ačkoli sám se zabývá věštěním, že věštby od jiných věštců než je on prezentuje jako podvod, že svým klientům účtuje vysoké ceny za věštby, že posílá na věštce „udání“ k České obchodní inspekci, živnostenskému úřadu, atd. Radě není zřejmé, z jakých důvodů obviněný vynakládá ve svém vyjádření tolik energie ke zjištění identity stěžovatele a k jeho následnému očerňování, když totožnost osoby, která Radě zaslala podněty, není z hlediska projednávaného přestupku relevantní, a to ani tehdy, pokud by se jednalo o konkurenta obviněného.

V dané souvislosti je rovněž nutno zmínit, že i pokud by, čistě hypoteticky, byly Radě doručeny podněty k zahájení řízení ze strany možného „konkurenta“ obviněného (tedy podnikatele v ezoterických službách), nejednalo by se o žádné protiprávní jednání či protiprávní praktiku. Každý má právo se se svým podnětem na správní orgán obrátit, ať už se jedná o „běžného“ diváka či o podnikatele ve stejném oboru. Jak již bylo výše zdůrazněno, to, že někdo zašle Radě podnět, neznamená, že Rada ihned a priori zahájí řízení. Rozhodnutí o zahájení řízení je výhradně v kompetenci Rady, nikoli osob, které se na ni se svými podněty obracejí. Koneckonců ani sám obviněný nikterak blíže nespecifikuje, v čem by jednání jeho domnělého konkurenta mělo být protiprávní nebo nekalosoutěžní.

Obviněný uvádí, že pan Bajura se svým jednáním prostřednictvím Rady pokusil zlikvidovat konkurenci, a to se mu povedlo. Tím, že zasílal stížnosti Radě, docílil toho, že podnikání obviněného bylo zlikvidováno. Takové jednání je dle obviněného v rozporu s principy demokratického státu a obviněný se proti tomuto nemůže nikterak bránit. Toto je další ničím nepodložená a navíc nesprávná spekulace. I kdyby jedna osoba zaslala Radě třeba sto stížností na určitý pořad, Rada nemusí zahájit byť jediné řízení. To, že se stěžovatel domnívá, že v televizním vysílání dochází k určitému protiprávnímu jednání, neznamená, že tomu tak skutečně je. Posouzení je výhradně v kompetenci Rady, nikoli diváka (ani věštce-konkurenta). Tedy to, že jsou Radě zasílány stížnosti na jeden typ pořadu, může zatížit maximálně tak ji samotnou, nikoli obviněného. Obviněný uvádí, že na základě Radou zahájených řízení bylo zlikvidováno jeho podnikání. Zde se nabízí rovnou dvě poznámky. Za prvé, pokud Rada zahájila s obviněným řízení o přestupku, není jí zřejmé, jak se tato skutečnost měla negativně promítnout v jeho podnikání. Zahájení řízení o přestupku nikterak nepředjímá, že skutečně došlo k protiprávnímu jednání (prokázání protiprávního jednání je právě předmětem řízení), ani nepředjímá, že by měla být obviněnému uložena pokuta (tj. že by mělo být zasaženo do jeho finanční sféry) a že by tedy okamžitě po obdržení oznámení o zahájení řízení musel ukončovat své podnikání. Viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. prosince 2018, č.j. 3 As 217/2017,

„tím, že bylo správní řízení ex officio (tzn. nezávisle na vůli účastníka řízení) zahájeno, resp. že toto řízení běží, nejsou práva či povinnosti účastníka řízení ještě nijak zasažena; k zásahu do jeho práv může v tomto případě dojít toliko vydáním meritorního rozhodnutí, neboť pouze tím správní orgán autoritativně rozhoduje o právech či povinnostech účastníka, případně deklaruje právní stav.“ Z tohoto důvodu Rada neshledává v daném postupu jakýkoli rozpor s principy demokratického právního státu. Druhá poznámka se týká tvrzení o ukončení podnikání obviněného. Dle veřejně dostupných informací platných ke dni rozhodování v této věci je společnost Vědmy s.r.o., zapsána v obchodním rejstříku, a je tedy dle ustanovení § 421 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku podnikatelem. Předmětem jejího podnikání je výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Tvrzení, že obviněný ukončil podnikání, respektive že nepodniká v žádné oblasti, tedy není pravdivé.

Obviněný navrhuje zastavení řízení dle ustanovení § 66 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., neboť dle jeho názoru zanikla věc nebo právo, jehož se řízení týká. Tento názor opírá obviněný o tvrzení, že provozování pořadů Vědmy radí a Poznej svůj osud bylo ukončeno. Tyto pořady zanikly, nemají žádného nástupce a již nejsou vysílány. Vysílání pořadů, respektive teleshoppingových bloků Vědmy radí a Poznej svůj osud však nejsou věci ani právem, kterého by se toto řízení týkalo. Odvysílání těchto pořadů v daném čase a místě je skutkovou okolností, nikoli věcí nebo právem. Pokud obviněný ze své vlastní vůle přestal po spáchání přestupku dané teleshoppingové bloky vysílat, pak se nemůže jednat o liberační důvod, respektive důvod k zastavení řízení o přestupku. Tímto způsobem by mohla argumentovat valná většina obviněných v řízení o přestupku vedených Radou – obviněný provozovatel vysílání či zadavatel reklamy či teleshoppingu by odvysílal pořad, respektive obchodní sdělení v rozporu se zákonem a v rámci následného řízení by Radě pouze oznámil, že inkriminovaný pořad již nevysílá, čímž by se zbavil odpovědnosti i za jeho prokazatelné odvysílání v minulosti. Tím by byla zcela popřena regulace televizního vysílání.

Důvod pro zastavení řízení neshledává Rada ani v ustanovení § 86 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb. Rada je na základě zhodnocení všech podkladů pro rozhodnutí a po provedeném dokazování přesvědčena, že přestupek spáchán byl, a to na základě níže uvedeného:

Obviněný uvádí, že je třeba si uvědomit, že se jedná o pořady o věštění a že takovým věštěním vlastně nelze věřit, že věštění je třeba brát s nadhledem a tímto způsobem přistupovat k celému pořadu. Radě je samozřejmě známo, že obecně v obchodních sděleních je třeba tolerovat určitou míru nadsázky, ovšem to, co se odehrálo v předmětných teleshoppingových blocích, v žádném případě reklamní nadsázkou nebylo, naopak se jednalo o čiré hazardování s lidským zdravím. Například v odvysílání Poznej svůj osud ze dne 28. prosince 2017 hrozila moderátorka divačce neznámou „vážnější nemocí“ a přesnou diagnózu odmítla říct s tím, že ji zná, ale nesmí o tom v televizi hovořit. Divačku přesvědčovala, že si ji má vyhledat v soukromí. Volající žena dostala na výběr mezi životem a nespecifikovanou nemocí, přičemž moderátorka doslova uvedla, „...*jestli je život, nebo vydaných pár peněz...*“, čímž mohla v ženě evokovat nepřiměřený strach o své zdraví a přimět ji k vynaložení nemalé finanční částky na osobní sezení s moderátorkou. Ve stejném díle moderátorka jedné z divaček predikovala rizikové těhotenství končící neúspěchem, pokud nepřestane chodit do práce, jiné diagnostikovala úzkostí, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit prací. Dále deklarovala, že zná správnou diagnózu, ale nesmí ji na obrazovce uvádět, čímž nepatřičně ovlivňovala divačku s cílem navnadit ji k osobnímu sezení. A konečně tatáž moderátorka urážela volající divačku, která si přála znát svoji budoucnost a uvedla, že je nezadaná a v důchodu. Moderátorka o ženě prohlásila, že je negativní, naštvaná a nespokojená a že si se svým přístupem nemá šanci najít partnera. Doslova uvedla: „*Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?*“ Slova týkající se přitažlivosti divačky a její schopnosti zaujmout partnera byla pronesena po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Ve vysílání teleshoppingu Vědmy radí ze dne 21. března 2018 moderátorka provedla rituál, jenž měl zajistit bezpečí pro volající divačku a jejího vnuka. Divačka uvedla, že má vnuk vážné psychické potíže a chce si ublížit, poprosila o jeho ochranu. Moderátorka ji v průběhu rituálu opakovaně sdělila, že vnuk vše zvládne, a když bude silná

ona, bude v pořádku i on. Svým komentářem mohla protagonistka u diváka podpořit zanedbání odborné diagnostiky a celkové podcenění potenciálně vážného stavu muže a jeho duševních problémů. O symbolu použitém v rituálu několikrát ve vysílání uvedla, že chrání před vším zlým, mj. i před nemocemi a nedostatkem zdraví. V odvysílání ze dne 26. ledna 2018 moderátorka nabízela léčivé svíce proti „zánětům a otokům“ a dále nabízela vlastní CD s „vzdravovacími“ účinky. V odvysílání ze dne 8. března 2018 moderátorka několikrát zmínila, že má medicínské znalosti a že obecně disponuje určitou mírou porozumění např. u nádorových onemocnění, duševních chorob apod. Někteří diváci si mohli rady a služby poskytované protagonistkou vyložit jako náhradu lékařské péče a zanedbat tak prevenci či léčbu třeba i závažných onemocnění. Moderátorka opakovaně v souvislosti s léčbou řady nemocí (např. deprese) doporučovala svá dvě meditační CD, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících zdravotními problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni ze svých zdravotních problémů. V odvysílání ze dne 11. ledna 2018 moderátorka volající divačce diagnostikovala úzkosti a doporučila jí na oblast hlavy poslech CD Harmonie duše, který dle moderátorky může pomoci i nemocné dceři divačky. Moderátorka mohla rovněž ovlivnit rozhodnutí diváků trpících stresem a únavou, jelikož uvedla, že její CD pomáhá proti těmto problémům, které explicitně označila za signál blížícího se infarktu. V odvysílání ze dne 26. března 2018 moderátorka volající ženě řekla, že má zavřené první dvě čakry, kam patří mj. kosti, šlachy, klouby. Aby zabránila problémům v budoucnu, měla by si podle moderátorky koupit její CD a čakry „okysličovat“.

Obviněný se brání tím, že po celou dobu vysílání teleshoppingových bloků běžel na televizní obrazovce kraul s upozorněním, že poradenství v tomto pořadu nenahrazuje lékařskou péči a že v případě zdravotních potíží doporučuje dodržovat pokyny lékaře. Zveřejnění této informace však obviněného viny za protiprávní obsah vysílání nikterak neosvobozuje. Obviněný se mylně domnívá, že když ve spodní části obrazovky běží text připomínající divákům potřebnost odborné lékařské péče, pak že moderátorka pořadů může libovolně „beztrestně“ diagnostikovat zdravotní stav volajících diváků, přikazovat konkrétní léčbu atd. Zde je opět možnost užít analogii s jinými přestupky dle zákona o vysílání či zákona o regulaci reklamy – provozovatel televizního vysílání odvysílá zpravodajský příspěvek, který bude zcela v rozporu se zásadami objektivnosti a vyváženosti a ve spodní části televizní obrazovky uvede „Tvrzení v tomto pořadu nenahrazují objektivní informování. V případě potřeby objektivních informací doporučujeme vyhledat další informační zdroje.“ V nyní posuzovaných případech zazněly diagnózy zdravotního stavu volajících diváků ze strany moderátorek, a to včetně doporučení vhodné léčby (tedy zejména ono „vzdravovací“ CD), a toto jednání bylo dle Rady jednoznačně protiprávní. Odpovědnosti se obviněný rozhodně nezprostit tím, že přece diváky „varoval“, že tato diagnostika zdravotního stavu nenahrazuje lékařskou péči.

Obviněný dále předkládá celou řadu vágních tvrzení, která se nevztahují ke konkrétním pochybením, která jsou mu Radou vytýkána. Uvádí, že některé vědmy řeší zdravotní problémy z duchovního hlediska, některé vědmy se zaměřují na to, v jaké oblasti se zdravotní problémy nacházejí, některé vědmy doporučují řešit zdravotní otázky s lékařem, některé vědmy se odmítají otázkou zdraví v televizním vysílání zabývat. Je zřejmé, že tato tvrzení se nevztahují k jednání, které je Radou v nyní projednávaném případě hodnoceno. Rada ve všech Oznámeních o zahájení řízení o přestupku zcela konkrétně uvedla, která prohlášení moderátorek/věštkyň shledává v teleshoppingích za protizákonná, obviněný se jim však ve svém vyjádření nevěnuje, ale předkládá pouze ryze obecné informace o tom, jak které věštkyně mohou „pracovat“. K předmětu řízení se však tyto informace nevztahují.

Obviněný uvádí, že u odpovědi vědmy na otázku diváka týkající se zdraví je třeba zkoumat, zda její odpověď může u diváka vyvolat pocit, že už nemusí o své zdraví starat a že tedy může zanedbat odbornou lékařskou péči (a zda tedy tímto jednáním může dojít k naplnění znaků nekalé obchodní praktiky). I toto posouzení však již samotné odůvodnění oznámení o zahájení řízení obsahuje: Například v odvysílání teleshoppingu Poznej svůj osud dne 28. prosince 2017 moderátorka výhradně na základě sdělení jména a data narození volajících diváků u prakticky všech komentuje jejich zdravotní stav včetně predikce do budoucna – tedy například „zdraví bude v pořádku“, „jde mi tady nemoc, a ta se týká ženských orgánů“,

„chodí mi vaječníky“, „ona je zdravá“, „pokud půjde od ledna do práce, dítě nedonosí“, „vy máte psychiatrickou diagnózu“ a celá řada dalších (v podrobnostech viz níže). Moderátorka tedy bez jakýchkoli rozpaků volajícím divákům předkládala diagnózy jejich zdravotního stavu, a případně jim nabízela následnou „léčbu“ těchto jí predikovaných nemocí pomocí jejího vlastního CD. Lze legitimně předpokládat, že pokud diváci do takového pořadu volají, mají v tento druh ezoterických služeb důvěru a pokud jim jsou předkládána „fakta“ o jejich zdravotním stavu, lze se důvodně obávat, že takoví lidé pak skutečně mohou zanedbat svůj zdravotní stav. Pokud se dovolá divák, který se objektivně cítí zle, má podezření na nemoc apod., a moderátorka/věštkyně ho ujistí, že je zdravý, může se na toto tvrzení spolehnout, může to působit do jisté míry jako placebo a divák může potlačit objektivní příznaky třeba velmi závažného onemocnění. Volající diváci si mohou zjištění a rady věštkyně vyložit jako jakousi náhradu lékařské péče. Jako léčbu pak mohou diváci přijmout CD vydávané věštkyní, neboť ta přesvědčuje diváky, že díky tomuto „vzdravovacímu“ CD budou vyřešeny všechny jejich zdravotní neduhy, ať už fyzické nebo psychické.

Obviněný dále uvádí, že „některá tvrzení vědem jsou vytrhnuta z kontextu a nejsou hodnocena jako celek“ a „pokud by byla hodnocena jako celek, pak by proti účastníkovi nemohla být zahájena přestupková řízení“. Další z mnoha vágních a nic neříkajících tvrzení, které vyjádření obviněného obsahuje. Obviněný vůbec blíže neuvádí, která tvrzení mají být vytržena z kontextu a co by se mělo na hodnocení Rady změnit, pokud by byla „hodnocena jako celek“. Rada ve všech projednávaných odvysíláních teleshoppingu hodnotila celkový projev moderátorky, přičemž pochopitelně zdůraznila prohlášení o zdravotním stavu, která z hlediska zákona shledává závadnými.

Obviněný namítá, že vědma nemůže divákům říkat jen pozitivní věštby a že pokud věštkyně vyvěští negativní budoucnost (nebo negativní myšlení či postoj k životu), pak nesmí být pořad hodnocen tak, že nesmí být vysílán nebo že věštkyně diváka uráží. Rada obviněnému nevytýká, že věštkyně říká divákům negativní informace. To nikde v odůvodnění zahájení řečeno není. Rada obviněnému v předmětných řízeních vytýká v zásadě tři typy jednání – jednak jednání, které spočívá v diagnostikování zdravotního stavu volajících a nabízení následné léčby (CD či zdravotní svíce), což může způsobit zanedbání odborné lékařské péče, respektive zanedbání skutečného zdravotního stavu volajících diváků, přičemž tímto jednáním dochází k porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písmene p) Přílohy tohoto zákona. Druhým typem jednání, které se v teleshoppingových blocích objevuje (ve dvou případech), jsou agresivní obchodní praktiky dle ustanovení § 5b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. V prvním případě moderátorka divačce hrozila vážnou nemocí (s tím, že diagnózu zná, ale nesmí ji říct) a nabádala ji, aby věštkyni vyhledala v soukromí; prakticky dostala na výběr mezi životem a blíže nespecifikovanou vážnou nemocí. Ve druhém případě pak moderátorka přesvědčovala volající divačku, že její nemocný otec se špatně léčí a že pokud chce znát skutečnou příčinu své nemoci, měl by využít speciálně zpoplatněnou audiotextovou službu, kdy bude kartářka „diagnostikovat karmu“. Volající divačka tak ze strachu o svého otce mohla učinit pod nátlakem obchodní rozhodnutí, které by jinak neučinila. A konečně posledním, třetím typem závadného jednání, je rozpor s dobrými mravy (v jednom případě). Moderátorka urážela volající divačku, která je dle jejího mínění negativní, našťvaná, nespokojená a nemá šanci si najít partnera („Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?“). Tato slova byla pronesena po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Jednalo se o zcela bezdůvodný útok, který mohl snížit lidskou důstojnost divačky v roli ženy a partnerky. Rozhodně se tedy nejednalo o nevinou, pouze jen „nepozitivní“ věštbu.

Obviněný pokládá ve svém vyjádření řečnické otázky, kdy lze ještě ve vysílání mluvit o zdraví a kdy už nikoli a kde jsou hranice, co lze ještě uvést a o čem už se nesmí mluvit. Odpověď na tuto otázku je prostá – hranice jsou tam, kde je nastavuje zákon (o vysílání, o regulaci reklamy, o ochraně spotřebitele). Obviněný je profesionálem ve svém oboru a musí být schopen samostatně své povinnosti vyhodnotit a být schopen je taktéž dodržovat.

V dané souvislosti lze zmínit nález Ústavního soudu ze dne 29. listopadu 2016, č.j. II. ÚS 3485/16 (respektive jemu předcházející rozsudky Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu). Soudy zde shodně se závěry Rady uvedly, že není v souladu se zákonem, pokud moderátorka ezoterického pořadu překládá divákům konkrétní fakta o jejich zdravotním stavu, k nim přiřazuje diagnózy a nabízí „léčbu“ prostřednictvím kúry Naděje a modliteb. Takové jednání podporuje chování ohrožující zdraví diváků, neboť někteří si zjištění a rady moderátorky mohou vyložit jako náhradu lékařské péče a zanedbat tak svůj zdravotní stav. Moderátorka se nepřipustně staví do pozice, kdy pouze na základě telefonicky sdělených údajů – jméno a datum narození – je schopna nejen stanovit diagnózu zdravotního problému, ale bezprostředně navrhnout i prostředek k jeho léčbě. Takové jednání je způsobilé u diváků vyvolat dojem, že lékařská péče je v podstatě již nadbytečná.

Samotným závěrem uvádí obviněný skutečnosti, které by dle jeho názoru měly být v dané věci polehčující. Některé z nich však za polehčující okolnosti brát nelze – například fakt, že po celou dobu vysílání běžel kraul s upozorněním, že poradenství v pořadu nenahrazuje lékařskou péči (k tomuto se Rada již vyjádřila výše), ani to, že „o zdravotním stavu bylo několikrát hovořeno jen z pohledu duchovní příčiny a nikoli z hlediska léčby“ (Radě není příliš zřejmé, co si mám představit pod pojmem „z pohledu duchovní příčiny“, nicméně pokud moderátorka nediagnostikovala zdravotní stav diváků jako fakta, případně nenabízela léčbu svým CD a doporučovala navštívit lékaře, Rada takové jednání jako protiprávní vůbec nehodnotila). Pokud se jedná o údajnou polehčující okolnost spočívající ve skutečnost, že podněty pro zahájení řízení byly učiněny v rámci konkurenčního boje pana Bajury, k tomu se Rada taktéž vyjádřila výše a pro přestupek či výši pokuty nemá tato informace (navíc nepravdivá) žádnou relevanci. Stejně tak nepravdivou je informace, že obviněný ukončil podnikání – dle veřejně dostupných údajů z obchodního rejstříku nadále podniká. Jako polehčující okolnost je možné vzít fakt, že toto jsou první řízení o přestupku, která byla proti obviněnému zahájena a rovněž skutečnost, že obviněný z vlastní vůle vysílání obou pořadů, respektive teleshoppingů ukončil.

Rada tedy na základě shora uvedeného, na základě všech podkladů pro rozhodnutí, které byly shromážděny, a na základě provedeného dokazování zhlédnutím všech předmětných teleshoppingových bloků dospěla k následujícím závěrům:

1. Teleshoppingový blok Poznej svůj osud dne 28. prosince 2017

Obviněný se dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., zadáním reklamy, respektive teleshoppingového bloku Poznej svůj osud vysílaného dne 28. prosince 2017 od 12:11 hodin na programu RELAX, který je nekalou obchodní praktikou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka v teleshoppingu předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Jedné z divaček predikovala rizikové těhotenství končící neúspěchem, pokud nepřestane chodit do práce, jiné diagnostikovala úzkosti, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit prací. Dále deklarovala, že zná správnou diagnózu, ale nesmí ji na obrazovce uvádět, čímž nepatřičně ovlivňovala divačku s cílem navnadit ji k osobnímu sezení. Protagonistka navíc doporučovala svoje CD v souvislosti s řešením problémů s nespavostí, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících podobnými problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni. Moderátorka komentovala zdravotní stav včetně predikce do budoucna prakticky u všech volajících. Vyplývá to už z náplně pořadu, v němž kartářka divákům věštila budoucnost v roce 2018, a to včetně jejich zdraví. Velmi často volajícím zmínila stručné „zdraví bude v pořádku“, „... tady mám, co se týče zdraví, mírné zhoršení, protože vy o své zdraví nedbáte,“ či „... co se týče zdraví, máte tady chirurga, operátora, takže budete řešit něco s lékařem...“ Popř. uvedla konkrétní oblast, na níž se mají zaměřit, protože se její stav bude zhoršovat. „... Co se týče zdraví, jde mi tady nemoc v roce 18, a ta nemoc se týká ženských orgánů, to znamená... ale můžou to být i močák, ledviny, gynda a prsa. Zaměřte se na veškeré prevence. Pozor na nachlazení, prochlazení, chodí mi vaječníky...“

V čase 00:59:40 hod moderátorka odpovídala divačce, která se dotazovala na to, zda její těhotná dcera v příštím roce porodí zdravé dítě. Anie svoji odpověď uvodila slovy, že to, co cítila, potvrdil i záznam z Akáši. „... Ona zdravá je. Pokud chce dítě donosit, okamžitě přestat chodit do práce. Její práce ji ubíjí, jsou tam neskutečně ošklivé destruuující energie. Pokud půjde od ledna do práce a nebude mít neschopenku, dítě nedonosí. Mám tady Věž a vedle toho Smrt. Takže znova záleží na ní, pokud chce zdravé mimino, okamžitě přestat chodit do práce. Bude to rok, kdy bude smutná.“ Poté ještě vyložila mariášové karty a kromě informace, že žena čeká syna, potvrdila, že musí přestat chodit do práce a měla by mít rizikové těhotenství. „Dítě se narodí v červenci. Pokud přestane chodit do práce, bude pracovat na své psychice, ... bude to náročný porod, chodí mi tady císařský řez. Ona bude zdravá, všechno ustojí...“ Dále doplnila, že ženě manžel nebude věrný a neměla by zapomínat, že je také jeho milenkou. Kartářka mohla svými tvrzeními ženu výrazně znepokojit, a aniž znala podrobnosti o jejím těhotenství, prakticky je označila za rizikové a v případě dalšího pracovního zapojení za neúspěšné – explicitně hovořila o tom, že dcera volající své dítě nedonosí a pokud ano, porod bude velice náročný.

Podobně moderátorka reagovala na jinou divačku, rok narození 1963, která taktéž uvedla, že dlouhodobě není práce schopná (02:17:50 hod) „... Ale vy jste práce schopná. Vy máte psychiatrickou diagnózu, úzkosti. Úzkosti, protože si nevěříte. Máte ohromné štěstí, příští rok je ve znamení toho, že vás miluje váš syn, váš manžel, že můžete si to dovolit. Ted', neurazte se. Ostatní to uslyší tak, jak má být, vy asi ne. Ale ty úzkosti a to... mám úzkosti, mám nervy, tak nechodím do práce... to si člověk, ... to si může dovolit jenom člověk, kterej si to může dovolit. Matka samoživitelka se třema dětma, která má nervy jako prak, si tohle dovolit prostě nemůže, protože musí živit ty tři děti, rozumíte mi? Vám to umožňuje váš milující partner, finanční zázemí. Vy jste práce schopná. Prosím, vy si buďte vděčná za svou rodinu, za to, co máte, a lečte své úzkosti, nesprávně je léčíte. Učíte pokání a lékem nechť je jít do práce, pracovat a tvořit...“ Moderátorka volající diagnostikovala úzkosti, tedy složité psychické onemocnění, které moderátorka doporučila léčit právě prací. Doslova uvedla, že má divačka psychiatrickou diagnózu, protože si ji se svým zázemím může dovolit, a že nesprávně léčí své úzkosti. Tvrzením moderátorky žena mohla nabyt dojmu, že své problémy pouze zveličuje, a podcenit je tím pádem do budoucna. Pakliže opravdu trpí např. psychickými problémy, jejich popírání a zlehčování může vést ke špatné léčbě a zhoršení zdravotního stavu divačky.

V čase 02:39:00 hod moderátorka apelovala na diváky, aby si ji vyhledali i v soukromí, protože vysílání je pouze první pomoc, stejně jako její dvě propagovaná meditační CD. „To je první pomoc, Harmonie duše je dennodenní poslech, lidí u toho usínají, no oni jsou furt... trpěj nespavostí, slyšej půl hodiny a spěj až do rána...“ Lze hovořit o proklamaci léčebných účinků CD, které podle moderátorky pomáhají na nespavost. Dojem podpořila označením „první pomoc“. Jakkoliv se může zdát, že tato rétorika sama o sobě nepředstavuje nekalou obchodní strategii, musíme brát v úvahu i to, že do pořadu z velké části volají starší lidé v důchodu, především ženy, které mají problémy se zdravím a jež okolí často dostatečně nevyslechne. Tato zranitelná skupina spotřebitelů je zmíněna též v § 4 odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Podle tohoto ustanovení mezi nekalé obchodní praktiky patří i ta, která podstatně narušuje ekonomické chování určité jednoznačně vymežitelné skupiny spotřebitelů, kteří jsou z důvodu duševní nebo fyzické slabosti, věku nebo důvěřivosti zvláště zranitelní takovou praktikou nebo výrobkem nebo službou.

V neposlední řadě je nutno zmínit odpověď divačce, která se dotazovala na budoucnost svého syna. Kartářka Anie jí mj. oznámila, že je syn na muže a poté se vyjádřila k jeho zdraví (02:35:15 hod). „Zdraví, nemá v pořádku imunitní systém, takže bych doporučovala pracovat na imunitě, s imunologem, nebo aspoň alternativně. (...) Rok bude vyčerpávající, znova říkám, zaměřte se na imunitu.“ K samotné matce dále uvedla: „Vy budete mít rok dost destruktivní. (...) Co se týče nemoci, jde vám tady nemoc z toho. Nejste správně vyživovaná, máte nesprávnou léčbu, nesprávné vitamíny, minerály, destrukci, sebedestrukci. Má milá, vy se nenávidíte. (...) Navíc vám jde z té sebedestrukce vážnější nemoc. Včas to změňte. Pakliže nevíte jak, a chcete to měnit, opravdu si mě vyhledejte v soukromí, protože život... jako jestli je život, nebo vydaných pár peněz, ... je to na vás. Žijete pod tlakem, žijete v tísní, jste chudokrevná, máte málo krvinek, přešlapujete, jenom přežíváte. Namáháte oblast krční čakry. (...) Zlatíčko, opravdu vy jenom přežíváte,

nejde vám míza, nejde vám krvetvorba, tady hrozí nemoc a já nesmím říct jakou diagnózu, i když ji vím, neboť to mám podle zákona o televizním vysílání zakázáno...“ Moderátorka explicitně uvedla, že žena podstupuje nesprávnou léčbu, je chudokrevná a pokud chce svůj přístup vedoucí k sebestrukci změnit, má ji vyhledat v soukromí. Slovy „*nesmím říct jakou diagnózu*“ nepatřičně ovlivňovala divačku s cílem navnadit ji k osobnímu sezení (viz výše).

Obviněný se zadáním tohoto teleshoppingového bloku současně dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive ustanovení § 5b odst. 1 tohoto zákona, neboť teleshoppingový blok byl agresivní obchodní praktikou. V čase 02:35:15 hodin moderátorka zodpovídala dotaz divačky, která se dotazovala na budoucnost svého syna. Anie jí mj. oznámila, že je syn na muže a poté se vyjádřila k jeho zdraví. K samotné divačce kartářka uvedla: „*Vy budete mít rok dost destruktivní. (...) Co se týče nemoci, jde vám tady nemoc z toho. Nejste správně vyživovaná, máte nesprávnou léčbu, nesprávné vitamíny, minerály, destrukci, sebestrukci. Má milá, vy se nenávidíte. (...) Navíc vám jde z té sebestrukce vážnější nemoc. Včas to změňte. Pakliže nevíte jak, a chcete to měnit, opravdu si mě vyhledejte v soukromí, protože život... jako jestli je život, nebo vydaných pár peněz,... je to na vás. Žijete pod tlakem, žijete v tísní, jste chudokrevná, máte málo krvinek, přešlapujete, jenom přežíváte. Namáháte oblast krční čarky. (...) Zlatíčko, opravdu vy jenom přežíváte, nejde vám míza, nejde vám krvetvorba, tady hrozí nemoc a já nesmím říct jakou diagnózu, i když ji vím, neboť to mám podle zákona o televizním vysílání zakázáno...*“ Moderátorka explicitně uvedla, že žena podstupuje nesprávnou léčbu, je chudokrevná a pokud chce svůj přístup vedoucí k sebestrukci změnit, má ji vyhledat v soukromí. Slovy „*nesmím říct jakou diagnózu*“ mohla v divačce vyvolat závažné obavy o svůj zdravotní stav.

Obviněný se zadáním předmětného teleshoppingového bloku současně dopustil taktéž porušení ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 40/1995 Sb., neboť teleshopping byl v rozporu s dobrými mravy. V čase 02:02:30 hod. se do studia dovolala divačka, která moderátorce – kartářce sdělila své jméno a datum narození, Anie ji posléze netrpělivě vyzvala k dalším informacím, jako je stav a to, zda pracuje, či nepracuje. Divačka jí váhavě odpověděla, že je v důchodu a vdova, ale už by si partnera nejspíš přála. Anie vyložila karty a prohlásila, že divačka žádného partnera nechce, že je to „hrůza, děs“. Pakliže prý nezmění své emoce, chování a přesvědčení, rok 2018 bude na nic. Ženu popsala jako negativní, naštvanou, nespokojenou a ukřivděnou, aniž by jí k tomu divačka dala jakoukoliv záminku. V 02:04:25 hod moderátorka uvedla, že by si mohla žena ke konci roku najít partnera přes své děti. „*Obávám se však, že každé opravdové chlap, až vás potká, zdrhne. (...) Kdo by vás chtěl milovat? Jděte k zrcadlu a opravdu se na sebe dívejte. Dívejte se na sebe a opravdu se dívejte sama sobě do očí a ptejte se – opravdu by mě mohl někdo milovat?*“

Moderátorka se velice hrubě vyjadřovala na adresu volající divačky, kterou bez vysvětlení popsala jako negativní, ukřivděnou, nechtěnou a prohlásila, že každý chlap, který ženu potká, uteče. Tímto sdělením moderátorka zcela nepřipustně a bezdůvodně zaútočila na divačku urážkami týkajícími se její přitažlivosti a schopnosti zaujmout partnera, což mohla žena vnímat oprávněně velice osobně. Takovéto chování lze označit za snižování lidské důstojnosti. Připomeňme, že se tak dělo po čas živého televizního vysílání, kde se divačka po úvodním slově již neměla šanci dále obhajovat.

2. Teleshoppingový blok Poznej svůj osud dne 11. ledna 2018

Obviněný se dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., zadáním reklamy, respektive teleshoppingového bloku Poznej svůj osud vysílaného dne 11. ledna 2018 od 12:13 hodin na programu RELAX, který je nekalou obchodní praktikou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive agresivní praktikou dle § 5b odst. 1 tohoto zákona. V čase záznamu 00:15:50 hod se do studia dovolala divačka, dotazující se na zdraví svého otce, narozeného v roce 1956. Uvedla, že mu zjistili plicní chlamydie, ale neví se, zda je to ono. Na otázku, s kým otec žije, divačka odpověděla, že s její matkou. Moderátorka přistoupila k výkladu

karet: „Jdu se podívat. Každá nemoc má svou duchovní příčinu. Jaký on má postoj k sobě a k životu? No jo, jenže on se odmítá správně léčit. Dohání ho karma, opakuje, je to splín, je to psychika. Uzdraví se do pěti měsíců, ale nemoc přijde znova v příštím roce. Čtení z Akáší. Za předpokladu, že váš otec nezmění myšlení, emoce, chování, postoj, znova opakuji, na čtyřicet let máme dvě cesty. Má tady kartu Měsíc, dohání ho minulost, dohání ho zacyklenost. Musím říct, že mu bere někdo, asi maminka, energii. Váš otec se špatně léčí, do pěti měsíců má tady uzdravení, jenže v roce 19 vrácení akutní chronické nemoci. Je to proto, že nechápe příčinu a léčí, a ještě navíc špatně, následky. Příští čtvrtek zde budu dělat diagnostiku karmy, vliv minulých životů na problém teď a tady, a pokud máte zájem, příští čtvrtek mi zavolejte, proč se mu to děje. Na shledanou.“

Poté moderátorka ještě jednou zopakovala, že se divaččin otec špatně léčí a že se mu chronická nemoc vrátí. Svými slovy mohla moderátorka u volající vyvolat dojem, že její otec nepodstupuje relevantní léčbu. Přesně toto ostatně zopakovala hned několikrát a divačku nenechala na pochybách, že důvodem nemoci jsou duchovní příčiny. Léčit plicní chlamydie podle ní není správný postup. Muž by měl podstoupit jinou terapii a navíc, jak uvádí moderátorka, zavolat do dalšího vydání služby Poznej svůj osud, aby se dozvěděl, jaká je skutečná příčina jeho choroby. V opačném případě mu údajně hrozí návrat chronického onemocnění. Muž mohl na základě moderátorčiných rad nesprávně pochopit svoji diagnózu či dokonce odmítnout předepsanou léčbu a tím se vystavit nemalému riziku plynoucímu z neznámého onemocnění. Navíc bylo jeho dceři doporučeno, aby zavolala příští týden, pokud chce zjistit opravdovou příčinu otcových problémů. Tento nátlak spojený s propagací audiotextové služby lze hodnotit jako nepatřičné ovlivňování, jež může způsobit, že spotřebitelka ve strachu o svého otce učiní rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinila.

Protagonistka dala volající divačce na srozuměnou, že pokud chce znát pravé příčiny otcových zdravotních problémů a správně je léčit, měla by jí znova zatelefonovat příští týden a tedy znova konzumovat službu za zvýšený telefonní tarif. Moderátorka tak vzbuzovala strach divačky o otce s cílem přimět ji k dalšímu telefonátu. Divačka v důsledku toho mohla učinit rozhodnutí ohledně koupě (služby), které by jinak neučinila.

Obviněný se zadáním předmětného teleshoppingového bloku do vysílání dopustil taktéž porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písmene p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka Anie se v pořadu dopustila několika tvrzení, týkajících se zdravotního stavu volajících. V čase 00:23:48 hod záznamu se do studia dovolala divačka. Žena hovořila zastřeně a pomalu. Moderátorka se jí zeptala, zda bere nějaké léky na útlum. Divačka odpověděla, že bere léky, protože si jí udělal bércový vřed. „Ve 44 letech?“ Divačka mj. uvedla, že už jej rok léčí a že se chce zeptat, jak to bude v budoucnosti, „i s financemi“. Výklad kartářky: „Jaký je postoj této bytosti ke svému zdraví? Vy bojujete. Zásadně a stále říkám, se zdravím se nebojuje. Nad zdravím se nevyhrává. Kdo bojuje, prohraje. Vy se zdravím bojujete, máte nepřátelský postoj ke svému tělu.“ Chvilí se věnovala otázce financí (bude to prý na nic), poté pokračovala s tématem zdraví. „Co se týče zdraví, co to způsobilo? Do šesti měsíců... Prosím vás, musím říct, že vždycky bércový vřed je vlastně neléčené křečové žíly, což je v rodu. Já nevím, proč, to si zase zavolejte znova, říkám, příští čtvrtek, koho berete karmu. Nicméně, vy se velmi trápíte, vztah není v pořádku. Mám tady informaci. Tato bytost má málo radosti v životě, tato bytost v partnerství žije ve lži, jeden z nich byl nevěrný, je tam nevěra. Do šesti měsíců se to zlepší ten bércový vřed, lečte ale křečové žíly. Moje babička na bércový vřed, a měla fakt otevřenou nohu, dávala vrbičku. Jako opravdu, vrbička, já nejsem bylinkářka, ale vrbičku. Ale hrozí vám příští rok, opravdu tady mám jasnou informaci, že se buď otevře noha druhá, anebo dokonce je možnost i amputace nohy. Takže se na to nevykašlete, přestaňte bojovat, začněte se milovat a to je hlavní rada. Přestaňte bojovat s nemocí, to se nikdy nevyplatí, jo. Hrnete do sebe negativní energii. A ten vztek vlastně vyvěrá z té nohy. Levá je vždycky minulost. (...) Dávejte si pozor na cukrovku, nebo byste mohla o nožičku jednoho dne přijít, to máte v záznamu.“ Poté kartářka ve všeobecném apelu k divákům hovořila o tom, že má bohaté životní zkušenosti a slyší a vidí to, co ostatní ne. „Já když vidím na Facebooku nebo někde, jak někdo bojuje s

rakovinou, tak já mám opravdu osypky. Vždycky se každej tam kaje, jo, léta, bojuju s rakovinou, mladí, starší, bojuju, jsem bojovník. No a já se na toho člověka nacejtím a vím, že za tři měsíce je po něm. Protože si říkám, ty máš pýchu, hochu nebo děvče. To je pýcha a nevědomost. S rakovinou se zásadně nebojuje. Rakovina je odrazem vaší duše, a ta duše doslova řve. A když začnete bojovat se svou duší, a z duše bude řvát ještě víc. A půjdete. Nikdy se s rakovinou a s vážnou nemocí nebojuje. Protože bojujete a tu negaci obrátíte vlastně proti sobě. (...) Nebojujte s vlastní nemocí, nikdy. Nemoc pochopíte. Nemoc přijměte a udělejte opatření. Jaké? To má každý přece jiný, neboť jste každý individuální bytost.“

Moderátorka divačce s rok léčeným bércovým vředem poradila přikládat si na něj „vrbičku“ a léčit křečové žíly, které údajně souvisejí s karmou a tudíž si má divačka zavolat i příští týden. Volající mohla vyděsit zmínkou o hrozící amputaci nohy či onemocnění druhé končetiny. Celou diagnózu navíc spojila s monologem o tom, proč by lidé neměli s nemocemi bojovat, ale pochopit je. Slova moderátorky tak mohli diváci pochopit tak, že boj se rovná léčba. Zvláště v souvislosti s postojem lidí, kteří dle ní bojují s rakovinou, poněvadž taková prohlášení jistě nejsou pronesena pacienty, kteří s nemocí bojují obrazně, nýbrž dlouhodobě podstupují léčbu.

Moderátorka v pořadu často propagovala svá meditační CD. V případě záznamu pořadu ze dne 11. ledna 2018 se jednalo také o doporučení související s léčbou duševních onemocnění. V čase 00:50:55 hod moderátorka mluvila obecně o stresu, přičemž doporučovala svá CD. Držíc v ruce CD Harmonie duše uvedla: *„Jenom taková blbost, jako je nedostatek draslíku, může... dlouhodobě nedostatek draslíku způsobit infarkt. A když se k tomu přidá stres. Takže... Takže. Proti stresu moje úžasné nové céděčko Harmonie duše ke každodennímu poslechu. Uklidnit se, když nejde o život, tak jde...“* Dále dodala, že většina nemocí je právě ze stresu nebo špatného životního stylu. Spojení informace o meditačním CD, působícímu proti stresu, s rizikem infarktu může působit tak, že CD pomáhá proti srdečním příhodám. Vedle stresu, jemuž zabraňuje poslech alba, totiž v podání moderátorky stačí už jen nějaká „blbost“, jako je např. nedostatek draslíku. Ještě markantnější je v tomto ohledu doporučení divačce, která se zeptala na nemocnou dceru, o níž se stará (02:10:25 hod). *„Drahuško, vy rok 18 tady je, že máte úzkosti, jo, vyloženě úzkosti. Rozdíl mezi úzkostí a strach – úzkost je nedefinovanější, přesně nepojmenovaná obava, strach z budoucnosti. Vy už se dopředu tý budoucnosti bojíte a máte úzkosti, jak to zvládnou, jak to bude a tak dál. Ty úzkosti, to ‚nemít moc‘ nad svým životem vám bere energii. (...) Jinak čakry máte otevřené, až na tu karmu no. Hele, ale to není její karma, to je vaše karma, ta vaše dcera. Vy ještě jste nedošla k Bohu, ale. Heleďte se, dennodenní poslech Harmonie duše, která vám dá přesně do té oblasti hlavy. Dennodenní poslech. Vždyť to můžete pustit i Kačence. Jako i ležák vnímá moje energie a božské. Vždyť postižení mají k Bohu nejbližší, to mi věřte. Takže pouštět holky každý den, objednejte si moje céděčko.“* Poté se dostala k výkladu o dceři. *„Co se týče Kačeny, ta je v pohodě, akorát by to chtělo víc pohybu, protože nožičky, tam neproudí energie, ukazuje se mi, neproudí energie. Lymfa by chtěla rozehnat, jo. Srdíčko, tam bude do budoucna problém s tlakem a bude problém s dýcháním. Já holku nevidím, ale tady je osudem daný Viselec, to znamená program oběti, já budu ležet. Pak ale hlavně budu i blbě dýchat. Hlídejte jí krk, polykání a tracheo, protože tam je, nastupuje tam karma a padá tam její osobní karma, ona nemůže něco vyřknout. Ale víte, že se i s postiženým dá mluvit jinak, může kreslit, může se nějak vyjadřovat. A ona má problém s vyjadřováním. Takže tolik. Ona se zlepšuje, vy se paradoxně horšíte, není to tam v rovnováze...“*

Moderátorka poté ještě několikrát zmínila, že má divačka úzkosti. De facto ženě určila diagnózu a na oblast hlavy doporučila poslech Harmonie duše, který dle moderátorky ostatně může pomoci i dceři. Matka může být v takové situaci pochopitelně velmi citlivá a náchylná ke stresu a starostem a na základě uvedených tvrzení může učinit spotřebitelské rozhodnutí, které by jinak neučinila. Moderátorčino diagnostikování úzkostí může navíc vést k nesprávnému pochopení zdravotního stavu volající a přecenění, či naopak podcenění případné duševní choroby – ať už jí žena trpí, či nikoliv.

Moderátorka v pořadu několikrát zopakovala, že ve vysílání nemůže diagnostikovat zdravotní stav volajících. Uvedla např.: *„Musím zdůraznit, že podle zákona o televizním vysílání a reklamě, já zde nemůžu*

dělat diagnostiku zdravotního stavu. Můžu říkat orgán nějaký, ale jako laik, jako alternativu, ale především z duchovního pohledu. To znamená, jde tam energie do té oblasti? Je tam zavřená čakra? To mohu. Máte životní sílu? To mohu. Ale konkrétní rady, od toho jsou tady lékaři, lékařské zařízení, nemocnice, já vám čtu jenom vyhlídky z hlediska karmy, osudu, energie, bloků. Prosím vás, v televizi nemůžu více rozebírat.

Vždycky jděte k lékařům, poslouchajte lékaře, já se na to dívám z duchovních příčin, zda nejste v patologický zóně, zda máte průchodný čakry, zda chce osud, abyste se zastavili, onemocněli, nebo zda ne. Zda je to nějaká maličkost, nebo zda je to vážný. Já sama chodím celý život, a pomohli mi jenom lékaři, a proto ignoruju, pobírám léčitele, šarlatány, a říkám to celých devět let. Lékař, lékař, lékař. Já z duchovního ale, vám můžu říct duchovně, proč se to děje. Tak, a pokud to chcete více rozebrat, budete muset si mě najít v soukromí, po telefonu. Ne v televizi, respektujte to prosím. Já to taky musím respektovat.“

Paradoxní ovšem je, že toto prohlášení zaznělo poté, co se v 01:39:50 hod dovolala divačka, ročník 1938, která uvedla, že v jednom z předchozích hovorů slyšela o problému s dutinami, a že také zrovna prodělala zánět horních cest dýchacích a pořád se necítí dobře. Anie: „No tady je, že tam jsou nějaký chlamydie, je tam infekce a skutečně by to chtělo vyšetřit. Ještě je tady hospitalizace v roce 18.“ Divačka jí na to odpověděla, že loni už ten problém také měla, ale u lékařky nepořídila. Přestože měla silný kašel, bolela jí žebra, doktorka jí dala něco na odkašlání, doporučila Vincentku a ACC Long, a proto už tam divačka tentokrát nešla. „Z duchovního hlediska máte zavřenou třetí čakru, tam jsou úzkosti, psychika. Psychika, úzkost ovlivňuje imunitní systém. Imunitní systém, pokud má bojovat s úzkostmi, pak nemá čas bojovat s bakteriemi a viry. Plíce, karty ukazují čtvrtou čakru průchodnou, pátou průchodnou, šestá čakra, která odpovídá za dutiny, je uzavřená. Měla byste změnit lékařku, navštívit nemocnici nebo soukromého ORL, nechat si udělat stěry z krku, nosu, uší. Máte tam nerozpoznanou vážnou infekci. Rozjela by potom, v roce 2018, hospitalizaci.“ Dochází tedy k diagnostice, přestože ji vzápětí moderátorka popře s tím, že se jí nesmí dopouštět.

Podobných tvrzení, která si vzájemně více či méně odporují, je v teleshoppingovém bloku několik. V čase 01:02:25 hod zavolala divačka, ročník 1956, která se dotazovala na své zdraví s tím, že jí bolí pravá noha. Moderátorka se jí zeptala, zda byla u lékaře, divačka odpověděla, že ne. „Anie tady nebude nahrazovat ale lékaře, to jako sorry. No ale to jděte okamžitě, protože vám tam nejde energie. Já jsem duchovní, ještě jednou a důrazně, děkuju za důvěru, ale já jsem duchovní konzultant a já se dívám na vaše tělo pouze z pohledu energií a duchovních principů a vyšla karta Smrt, to znamená, jděte k lékaři, k praktické... aby posoudili... nejde vám tam štáva, nejde vám tam prána, nejde vám od země energie. To znamená, že tam může hrozit třeba ucpaná céva, později embolie, jako být vámi, jdu ještě dnes, ano. Jdu ještě dnes. Důvod je, a mám to tady, cévy, jo, cévy, lymfa. Jděte k lékaři. Jenomže v Akáši je napsáno, tato bytost je ke svému zdraví lhostejná, nemá se ráda, je zklamaná v lásce, je si nejistá a dokud jí nepůjde vyloženě o nohu, tak k lékaři stejně nepůjde. Je to marné, Anie, je to marné, říkají vaši duchovní průvodci. No tak jak myslíte. Já říkám lékař, nejde vám tam nejen energie, ale vám tam nejdou živiny, protože tam máte kornatění, a to jste dost mladá teda. Ucpávání cév, to bývá z hormonální antikoncepce mimo jiné, takže tolik k vám. Jděte, co nejdřív k lékaři, prošetřit stav cév a lymfy. Není to věc kostí nebo úbytku kost, jo, je to věcí křečáků, žil, tepen a lymfatických věcí. Duchovní příčina je, že jste si sama nejistá, jakou cestou jdete. A nejdete správnou cestou, protože máte zlomené srdce z nějakého vztahu. Takže vám doporučuji duchovní práci, a tou je Most minulosti. Objednat si jej můžete na 226 200 333 a spolu s tím Harmonie duše. Harmonie duše, to je tzv. autogenní trénink, kdy každý posluchač by měl, ale neříkám, že musí každý den, podle potřeby, ale aby se to natrénovalo, je to trénink. Tak nejlépe každý den trénujete, jak uvolňovat se. A pokud má někdo málo energie a je unaven, samozřejmě první jde k lékaři, proč jsem unaven, protože únava může být ze sta možných důvodů, ale nejčastější důvod je psychika, to je jasný. A mimo jiné z těch šesti varujících signálů infarktu blížícího se, je velká únava... (...) A proto jsem vydala v listopadu své CD Harmonie duše, takže to můžete, to je duchovní náprava. Ale lékař léčí tělo a já Anie se dívám na veškerý energii a na ten systém, proč se to děje.“ Stejně tak radí divačce (00:40:25), ať si zavolá sanitku, protože u ní v kartách vidí vážnou infekci/zánět dutin.

Moderátorka předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky. Někteří diváci si mohli zjištění a rady protagonistky vyložit jako náhradu lékařské péče a podcenit tak prevenci či léčbu závažných onemocnění. V průběhu teleshoppingového bloku sice moderátorka uvádí, že nemůže provádět diagnostiku zdravotního stavu a v obraze je uvedeno varování „Poradenství v tomto pořadu nijak nenahrazuje odbornou lékařskou péči. V případě zdravotních potíží doporučujeme: Dodržujte pokyny lékaře.“, ovšem v daném případě se jedná o zcela zjevný alibismus, jímž se obviněný snaží zprostit své odpovědnosti. Obsah bloku je reálně v přímém rozporu s uvedeným varováním.

Moderátorka také doporučovala svoje CD v souvislosti s léčbou duševních onemocnění. Lze předpokládat, že na základě závažných sdělení o zdravotním stavu volajících budou tito lidé vyděšeni. Nemusejí tak být schopni rozlišit zistnost chování moderátorky, která vyzývá ke koupi svých produktů (CD). Moderátorka tímto způsobem znatelně ovlivňuje chování volajících jako spotřebitelů tak, aby využívali jejich komerčních služeb i nadále.

3. Teleshoppingový blok Vědmy radí dne 26. ledna 2018

Obviněný se zadáním teleshoppingu Vědmy radí odvysílaného dne 26. ledna 2018 v čase od 12:11 hodin na programu RELAX dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive ustavení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka nabízela čištění energií volajících diváků a předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž u nich mohla vyvolat zanedbání odborné lékařské péče a podcenění fyzických i psychických problémů. V souvislosti se zdravím divákům nabízela kromě svých rad i meditační CD, o nichž prohlašovala, že jsou určeny k fyzickému i psychickému čištění těla a že mají „vzdravovací účinky“.

Proces čištění, jenž moderátorka někdy nazývala „vzdravením“, popsala v čase 00:17:07 hod následovně: *„Nepotřebuju vědět, co vás trápí, protože vlastně projdu celý to vaše tělo a nepotřebuju vědět, co tam je. Vlastně to světlo, jak já říkám, to projde tím tělem a tím DNA, těmi buňkami a když už víte, umíte, tak už vlastně nepotřebujete řešit, jak to jde, kam to jde, protože ta vyšší inteligence, se kterou vlastně pracuju, si to řídí sama. Pustí tam, kde... Jo, to že točím na jednu stranu, to čistím nebo povoluju energii.“* Výstupem byla většinou tvrzení typu *„čistily se plíce, máte je zanešené,“ „čistíme hlavu, čistíme krk...“* či *„dlouhodobě tam chybí nebo je tam málo vitamínu D a E, takže doplnit, srovnat prosím pěkně.“* K nim moderátorka přidávala obecné rady o zdravé životosprávě, použití bylinek, pití čajů, dietách, pohybu atd.

V pořadu se ovšem vyskytly i momenty, které již nelze považovat za obecná doporučení o šetrnosti ke svému tělu. V těchto komentářích moderátorka Simona Štelcová radila lidem s konkrétními zdravotními komplikacemi, a mohla tak způsobit jejich nesprávnou interpretaci a případnou léčbu. V čase 00:37:12 hod zavolala do studia divačka, prosící o pomoc pro svoji dceru, která má psychické problémy a nemůže v noci spát. Vědma to vysvětlila tím, že byla dcera jako malá velmi vzteklá a potřebuje srovnat energie a zbavit se napětí, které v těle je. Poté provedla rituál s koulí nad plamenem. *„Zklidnit, jak zklidnit. Prosím pěkně, zklidnit se můžete jakkoliv, třeba právě meditací, nebo pouštěním si muziky. Ať je to, třeba ty frekvence, ať jsou to Solfeggio nebo jakékoliv frekvence, hertz myslím, že jo. Máte tam Solfeggio frekvence nebo 528 Hz, to je nějaká tam muzika, a můžete prostě skrze tady to si rovnat vlastně to svoje tělo, protože my jsme napojeni na ten vesmír a fungujeme vlastně stejně jako ten vesmír. Takže zklidňovat se ano, zbytečný jsou tam hádky, vzteky a vzdorovitost. Doporučuju naučit se pít třeba i meruňkový... meduňkový... meruňkový čaj, je tam i máta, aby... meruňkový zklidní a máta vlastně vyčistí ten žaludek tak, aby mohl přijímat potravu normálně, ano.“* Moderátorka mohla těmito radami v divačce vyvolat dojem, že je její dcera pouze vzdorovitá a vzteklá, a že pomůže meditace, hudba a čaje. Dívka přitom může trpět vážnými psychickými problémy, které by mohly být v budoucnu na základě moderátorčiných tvrzení znevažovány a podceňovány. Informace v textovém kraulu na obrazovce, který říká, že poradenství v pořadu nenahrazuje odbornou lékařskou péči, je v tomto případě pouhou formalitou, jelikož se moderátorka do role odborníka přes zdravotní stav dívky sama pasovala.

Průvodkyně teleshoppingem často propagovala i svá meditační alba s názvy *Meditace srdce* a *Zázračná meditace*, která údajně mají čistící a „vyzdravovací“ účinky. Např. v čase 02:13:23 hod je popsala následovně: „... Vy, co máte nějaké problémy, ať zdravotní, čistěte si tu danou část těla. Může být někde, já nevím, nechci nazývat ty nemoci, ale něco černého... čistíme to tím světlem. Pouštějte si to tak často, jak potřebujete, ono to pravdu ulevuje. Děkuju za to, že mi to voláte a že mi to sdělujete. A čistěte to tělo, a vlastně až po ten... tam vás vedu, ten kořen hlavy se otevře a tam čerpáte tu energii, která je zespodu. (...) Takže Zázračná meditace je vlastně čištění toho těla, je jedno, jestli fyzické nebo psychické, tam se očišťuje... Tam jako kdyby ten zdroj, ze kterého já беру tu energii, já vlastně do vás pouštím. To je tam zakódováno, to je to, čím čistím. To je to světlo, které čistí...“ Tato slova mohou vyvolávat dojem, že jde o léčbu fyzických a psychických potíží. Moderátorka často používá slovo „vyzdravovat“, které samo o sobě jako slovo neexistuje, ale logicky implikuje sloveso uzdravovat.

Vědma CD doporučovala i konkrétním osobám na lince. V čase 01:05:30 hod telefonovala divačka žádající o očistu. Moderátorka se jí zeptala, zda „tam byla nějaká nemoc“, divačka odpověděla, že ano. „*Tak Radmilo, doporučuju vám, abyste si koupila, nebo objednala na našem shopu meditaci, Zázračnou meditaci a pročišťovala si to tělo a představovala si u té meditace, jak opravdu vám prochází tím tělem ten paprsek světla, který všechno prozařuje i čistí. A když to budete dělat každý den, je mi to úplně jedno. Ale potřebujete očistit vlastně vaše tělo. Jo, pokud si koupíte Meditaci srdce (jedná se o dvě její alba), taky není špatný, protože tam máte některý bloky i z dětství, jo, tak by bylo dobrý vyčistit některý věci. Jinak se budete jako kdyby zpětně po šesti letech, pěti šesti letech, točit zpátky v tom kruhu, jo, jako kdyby nějaké i psychické kolaps, ano.*“ Poté přistoupila k rituálu s koulí. „*Pouštím energii do pravá noha, i levá, záda, do celého... A čistila se tam vlastně i jak kdyby... úmrtí v jednom životě, vaše duše nemohla odejít z toho života, a tam jste si táhla nějaké problém. A mohlo se to projevat občasnými bolestmi hlavy, ale takovými fakt jako kdyby nepřijemnými. Tak tyhle problémy by měly úplně vlastně jako kdyby vymizet...*“ Podle slov moderátorky CD a rituály kromě blíže nespecifikovaného „čištění“ pomáhají proti bolestem hlavy a dokážou odblokovat traumata z dětství, která v budoucnu údajně mohou způsobit psychický kolaps. Divačka pod vlivem těchto informací a ve strachu o svoje zdraví mohla učinit spotřebitelské rozhodnutí, k němuž by za jiných okolností nemusela dojít. Pověst Simony Štelcové v roli léčitelky těšící se oprávněné důvěře diváků jen posílila divačka v čase 01:12:55 hod, která moderátorce děkovala za to, že ji zbavila bolestí kolene a stehenní kosti. Po prosincovém rozhovoru s vědmou se jí prý hodně ulevilo.

Za alarmující považuje Rada i fakt, že moderátorka několikrát zmínila, aby se diváci nebáli případných fyzických následků čistícího rituálu. Jde např. o tato tvrzení: „*Páteř vás může bolet, může vás bolet trochu tenké střevo, takže všechno to přejde, všechno to jako poleví se to, jo. Vy, co cítíte něco, nemějte strach, že by vám to mohlo ublížit... jako nejde, nemůže vám to ublížit a... prostě ne, to je energie, která... to je to čistý světlo, to je... my jsme světlo, že naše tělo vlastně se v prach obrátí...*“ (01:29:32 hod) „*Je možné, že se může objevit... třeba fleky na kůži anebo jako skvrny nebo... nechci říct úplně ekzém. Berte to tak, že se čistíte, ano.*“ (02:30:02 hod) „*Čistím záda, ... plotýnky, hlava, teda jako kdyby krční obratel tam byl nějaký vyskočený. To by bylo dobrý začít cvičit něco, co rovná páteř. Ano, prosím pěkně, a někdo tam i po vás šel, pozor na srdíčko. (...)* Kdyby vás pobolívala trošku hlava, tak je to kvůli tomu, že jsme jeli po té krční páteři, ano.“ (02:35:24 hod)

Volající, jimž bylo toto řečeno, mohli ignorovat příznaky, jež popisuje moderátorka s tím, že na to byli upozorněni, a podcenit případné problémy v budoucnu. To mohlo mít za následek ohrožení zdraví televizních diváků.

Porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive ustavení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu, se obviněný dopustil také tím, že v předmětném teleshoppingu byla v pravém horním rohu uvedena reklama na produkty z webu www.vedmy.cz, mj. na čistící svíce s různými vůněmi, jež byly popsány slovy „detoxikace těla i duše“ a „proti zánětům a otokům“. Tato reklama se opakovala po čas celého televizního vysílání, přičemž na

obrazovce pokaždé vydržela dobu v řádech desítek vteřin. Reklama prostřednictvím použitých popisků prohlašovala, že tento výrobek - svíce je určena proti zánětům a otokům, což je nutno vnímat jako deklaraci léčby těchto zdravotních obtíží. Nabízené čistící svíce však nejsou léčivem, respektive léčivým přípravkem (dle zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech) a reklama tedy nemůže těmto svícím přisuzovat léčebný účinek, respektive nemůže prohlašovat, že svíce mohou působit proti zánětlivým onemocněním či otokům.

4. Teleshoppingový blok Poznej svůj osud dne 8. března 2018

Obviněný se dopustil porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., zadáním teleshoppingu Poznej svůj osud vysílaného dne 8. března 2018 v čase od 12.30 hodin na programu RELAX, který je nekalou obchodní praktikou podle zvláštního předpisu, tj. podle ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, respektive písm. p) Přílohy 1 k tomuto zákonu.

V čase záznamu 00:54:00 hod zavolala do studia divačka, která se dotazovala na svůj krk s tím, že s ním má problémy, nemůže mluvit apod. Moderátorka se jí nejprve zeptala, zda navštívila ORL, divačka odpověděla, že ano. Následně moderátorka pokračovala: „Můžu vás uklidnit, karty mi neukazují nic závažného, život ohrožujícího, to, co je v krku. Vy máte, co mi karty ukazují, spíš bych podpořila imunitní systém, to znamená mega dávky vitamínu C, zinek, případně požádala praktického lékaře na obranu imunity, zda je všechno oukej. Protože... máte, já víte,... já mám přátele jenom lékaře. A oni mě považují opravdu za lékařku. Mám velmi dobré medicínské znalosti, ovšem tady ve studiu zákon mi zakazuje to říkat. Můžu jenom duchovně, energeticky. Zkrátka bych nabrala ASLO, protizánětlivé parametry, protože vám to jde do kloubů. Ale dobrý.“ Poté se moderátorka věnovala minulým životům volající divačky. Oznamila jí, že nemá zpracovanou „karmickou zátěž“ se svojí matkou, a „to je duchovní důvod imunity a krku“. Na závěr dodala, že „to nic vážného. Imunitu, imunitu posilovat.“ (00:54:59 hod) Moderátorka volající de facto sdělila, že problémy s jejím krkem nepředstavují nic závažného. Dopustila se tak diagnostiky a komentování zdravotního stavu volající, v níž mohla svým sdělením vyvolat dojem, že řešením na její potíže je dostatečné posilování imunity. Relevanci svým slovům dodala zmínkou o tom, že „má velmi dobré medicínské znalosti“. Přestože upozornila na to, že v televizním vysílání nemůže komentovat zdraví diváků, následně to udělala, což mohlo mít za následek podcenění zdravotních problémů volající ženy.

V čase záznamu 01:02:40 se další volající divačka zeptala, proč těžce onemocněla „tou nejtěžší chorobou“. Moderátorka se jí zeptala, kde chorobu má, že prý cítí břicho. Divačka přitakala, že se jedná o střeva. Dále se moderátorka zeptala, jak dlouho žije s přítelem ve společné domácnosti (odpověď byla 5 let) a odkdy chorobu má (odpověď zněla, že od roku 2017). Následně jí moderátorka sdělila, že minulý život nemá na její stav vliv, že problémem jsou její nevyřešené vztahy s otcem. „Prosím vás, vždy rakovinu, opravdu to je fenomén, to je moje doména už. To znamená, že o tom vím dost. Jo, ono chemoterapie nevyřeší duchovní příčinu. Většinou je to křivda, vina, nenávisť. Vaše prapůvodní prapříčina – nevyřešený vztah s biologickým otcem, kdy vy jste nositelka viny. Jestli se chcete uzdravit, budete muset zpracovat vztah s otcem. Dále ve vašem biopoli je nenávisť, nenávisť a zášť. A to je důvod, že se nenávisť, ta energie, vlastně nenávisť je shluk negativní energie, který se usadí, všechno je to z atomů, z molekul, všechno je energie, i rakovina, i vaše střeva. A ta vaše nenávisť, kterou hluboce potlačujete a neuvědomujete si ji, se uložila do střev. Pokud nevyřešíte vztah s otcem, doporučuju CD (moderátorka drží své CD Most z minulosti, které v pořadí opakovaně propaguje), vlastně omlouvat se, odpouštět, odpouštět sama sobě, řešit tu vinu, vina je téma, a tu nenávisť k někomu, tak se neuzdravíte. Máte dost času, já se podívám kolik. Ale jako nevím přesně datum smrti, to ne, ale jako jestli to zvládnete, jestli to chcete zvládnout. Máte hledat Boha.“ V té chvíli znova pozvedne svoje CD a pokračuje: „Tohle je cesta k Bohu. Říkám znova, náboženství není Bůh. To je cesta, to je cesta (ukazuje na své CD) k poznání, k pokání, k odpouštění. Šťastnou cestu k Bohu. Jenom Bůh vás uzdraví a vy.“ I v tomto případě se kartárka dopustila diagnostiky a komentáře zdravotního stavu volající divačky, dokonce za použití slov „rakovina, to je moje doména“. V divačce mohla vyvolat dojem, že je na toto onemocnění odbornice a jako taková ženě radí vyřešit si vztahy s otcem a meditoval. Stěžovatel v tomto případě upozornil i na to, že moderátorka zmínila „datum smrti“, čímž mohla ženu vylekat, a že divačka narozená v roce 1955 možná už vůbec otce nemá. Jediným řešením, které Anie prezentuje, by tak

byla pouze meditace s inzerovanými CD. Divačka mohla svůj zdravotní stav hrubě podcenit, přehodnotit potřebnou léčbu apod. To vše pod tlakem moderátorky, která doslova uvedla „chemoterapie nevyléčí duchovní příčinu“.

Do pořadu telefonovali i lidé s psychickými potížemi. V 01:34:40 hod se ozvala divačka, která uvedla, že měla v minulosti deprese a že podle kolegyně Anie ji ještě nějaké deprese čekají. Moderátorka jí následně mj. řekla: „*Já do roka a do dne nevidím deprese, do roka a do dne v osudu nejsou. Ale ovlivňuje vás do teď minulý život, protože jste byla negativní. Takže moje rada – hlídat si myšlenky, pořídit si práci dopředu (ukazuje na svoje CD), Most z minulosti, omlouvat, odčiňovat, činit pokání, činit omluvu. Tady (opět ukazuje na svoje CD) každodenní autogenní trénink. Bohužel prosím, nikdo zatím nevydal autogenní trénink, tak jsem ho vydala já spolu s přesahem božského, doporučuju, potřebujete světlo. Já jsem pracovala v psychiatrickém centru, jo, já tam mám školitele. A musím říct, že deprese – ne nějaký serotonin a prášky, vždycky se deprese léčila světlem. Jsou ranní a noční pesima a vždycky se deprese léčila světlem. Mimo jiné vy máte problém, protože jste dětská a naivní a nemáte životní nezdolnost. Do roka nevidím žádnou depresi, neordinujte si to. Ale nemáte vyřešeného otce a díky otci a iluzím jste stále v dětských pošetilých energiích. Dvě céděčka, ničeho se nebát a dospět. Dospět vám radím. Do roka žádný propady nevidím.*“

V čase záznamu 01:39:30 zavolala moderátorce divačka, která uvedla, že měla psychické potíže. Moderátorka odpověděla, že ji v minulé inkarnaci někdo týral. „*Ona jedna věc je dát někomu značku na čelo ‚psychiatrické pacient‘ a druhá věc je, že psychiatr neumí nic jiného, než nacpat jakýkoliv léky. Ale já mluvím s vaší duší. A mám obrovskou empatii a soucit právě proto, že mluvím s tou duší na linii času. A vaše duše a vaše tělo bylo mučeno, a i když se tomu moc leckdo bude smát, stará generace ne, když napsal Fučík ‚Lidé, bděte!‘, na oprátce, on neprozradil a nechal se prostě teprát, mučit, oběsit, tak vy jste byla ta samá hrdinka v minulé inkarnaci.*“ Dále divačce doporučila mj. meditaci, konkrétně svoje dvě CD.

I v těchto případech sledává Rada zásadní selhání moderátorky, která se pasovala do role psychiatra. První volající sdělila, že pracovala v psychiatrickém centru a že tam má školitele. Doporučila jí léčit deprese světlem, čímž mohla divačku významně ovlivnit v jejím budoucím rozhodování. Práci psychiatrů znevážila tvrzením, že „psychiatr neumí nic jiného, než nacpat jakýkoliv léky“. Je ovšem třeba si uvědomit, že deprese a psychická onemocnění obecně mají různé druhy, fáze a způsoby léčby. Nelze tímto způsobem diagnostikovat duševní poruchu a její příčiny, jelikož tím dochází k alarmujícímu zjednodušení a možnému budoucímu podcenění choroby.

Kombinace moderátorčina hrubého a netaktního chování vůči volajícím a diagnostiky zdravotního stavu názorně ilustruje následující rozhovor. V čase 01:54:05 hod se dovolala divačka, která se zeptala, „proč je taková, jaká je“. Obě ženy si chvíli skákaly do řeči, Anie divačce vyčetla, že si neztišila televizi a poté prohlásila, že má divačka problém: „*Takže Květa 5. 5. 55. Čím byla v minulém životě? Byla jste neurotik, úzkosti, nemáte vyřešenou matku, jste cholerická, vzteklá, v napětí a v tenzi. Potřebovala byste minimálně anxiolytika. Otec oukej. Jste malé dítě, které trpí, které se vzteká. Okolí s váma manipuluje, nejdete správnou cestou, protože jste se ztratila a nemáte smysl života. Tečka. Ještě jednou, ovlivňuje vás minulý život, protože jste byla neurotik v minulém životě, trpěla jste na velké úzkosti a máte je znova. Úzkost se může manifestovat různě, většinou somatizuje. Ne každý se klepe, cítí úzkost na hrudi, úzkost může mít žaludeční neurózu, střevní neurózu, bolet hlava a všechno je to psychosomatika. To máte. Dále, je to z matky, která... vy tam jste prostě malé dítě, vy jste nedospěla, nedozrála. Vidím to i na konstelacích, jsou tam osmdesát... třeba žena šedesát a chová se na tři. Nevyřešené vnitřní dítě, máte kolem sebe manipulanty právě proto, že se nechováte dospěle, nejste asertivní, okolí s váma manipuluje. Máte na sobě hodně práce, doporučuju obě mé CD (ukazuje svoje CD) a najít smysl života... Doporučuju, doporučuju Most z minulosti, vyřešit vztah s matkou, utnout pouto s minulým životem. Doporučuju na neurózu, úzkosti každodenní poslech Harmonie duše (ukazuje svoje CD), to je právě pro neurotiky. Kdo má úzkosti, deprese, splíny, smutky, nemá energii, je vyčerpanej, zde moje CD Harmonie duše. Objednávat na čísle, které vidíte, nebo na e-shopu...*“ Kartářka ženě diagnostikovala duševní problémy, konkrétně úzkosti, které radí potlačit

jediným způsobem – poslechem propagovaných meditačních alb. CD Harmonie duše doslova doporučila na neurózu a úzkosti. Mimoto hovořila o projevech, jako jsou žaludeční a střevní neurózy, bolest hlavy apod. Tyto příznaky nejsou ničím vzácným, mohla tedy v divačce vyvolat pocit, že jsou pro ni vysoce aktuální a spojeny právě s psychickými problémy. Paradoxní na tomto případě je, že se volající divačka na svůj zdravotní stav ani nedotazovala.

Moderátorka se opakovaně dopouštěla diagnostikování nemocí a radila volajícím divákům léčebné postupy a svými tvrzeními vyvolávala dojem, že disponuje medicínskými znalostmi a je dostatečně kvalifikovaná k tomu, aby na dálku volajícím divákům s jejich zdravotními problémy pomáhala. To mohlo mít za následky hrubé podcenění zdravotního stavu volajících, kteří se kartářce svěřili se svými psychickými i fyzickými potížemi. V průběhu bloku je sice zobrazováno varování „*Poradenství v tomto pořadu nijak nenahrazuje odbornou lékařskou péči. V případě zdravotních potíží doporučujeme: Dodržujte pokyny lékaře.*“, ovšem jde o zcela zjevný alibismus, jímž se zadavatel a potažmo provozovatel chtějí zprostit své odpovědnosti. Obsah bloku je reálně v přímém rozporu s uvedeným varováním.

5. Teleshoppingový blok Vědmy radí dne 21. března 2018

Obviněný se zadáním teleshoppingového bloku Vědmy radí odvysílaného dne 21. března 2018 v čase od 23:48 hodin na programu RELAX dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písm. b) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Moderátorka volajícím divákům aktivuje „čarodějnický symbol“ s názvem Jsem v bezpečí.

Moderátorka v čase 00:10:05 hod uvedla, že symbol funguje mj. i tak, aby „*na ně nepřicházely žádné nemoci*“. V čase 00:19:08 zmínila, před čím zlým symbol ochraňuje. Mj.: „*... nedostatek vašeho zdraví. Protože jakmile budete nervózní a nebudete se cítit dobře, tak vlastně co děláte? Oslabujete svůj organismus a potom se stává to, že vás to všechno hrozně lehce napadne. Přejde k vám něco, ostatní lidé, co jsou silní, tak to dokážou odrazit, ale vy, co jste slabí, protože pořád s něčím bojujete, tak to na vás leze ze všech stran.*“ Podobně hovořila i později. „*... Být v bezpečí znamená i to chránit se před tím, aby na vás nelezly nějaké problémy, chránit si svoje zdraví. To všechno o tom je, protože zdraví je na předním místě, ano? A pokud se necítíte dobře, tak jsou lidé, kteří by třeba měli jít k lékaři a nejdou, protože se bojí, takže i tento symbol pomáhá k tomu, abyste tu sílu k tomu všemu dostali a abyste hlavně byli chráněni a byli jste v bezpečí před těmi všemi špatnými vlivy, co okolo vás jsou.*“ (01:16:23 hod) „*... Být v bezpečí je strašně širokej pojem. Být v bezpečí můžete být před nemocí, aby na vás nějaká neskočila...*“ (01:40:47 hod)

Přestože byla její vyjádření částečně formulována tak, že bude lidem dodána síla, aby zdravotní problémy zvládli, Rada je nucena konstatovat, že celý pořad působil jako „nabídka instantního štěstí“. Negace se divákům údajně měla vyhnout v oblasti partnerských vztahů, práce, ale i fyzického a duševního zdraví, přičemž moderátorka slibovala symbol pravidelně v průběhu roku 2018 pro diváky obnovovat, aby byli v bezpečí po celou dobu. Tvrzení, že pomocí kresby na vytištěnou siluetu postavy a následného zápisu na rituál budou volající fyzicky i duševně v bezpečí, považuje Rada za velmi rizikové. Diváci mohou v souvislosti se slíbenou ochranou podcenit v budoucnu svůj zdravotní stav a prevenci, protože si již v zásadě koupili zdraví na telefonní lince 906 700 600.

Důvěru v moderátorčiny schopnosti názorně demonstruje hovor v 01:26:55 hod. Do studia zatelefonovala divačka, jež poprosila o ochranu pro svého vnuka Lukáše. Prý neustále říká, že je v něm něco zlého, co ho nutí dělat špatné věci, ubližovat si, nabádá ho to si něco udělat. Už jej to trápí delší dobu – až pět let. Předtím s podobnými stavy bojoval, teď je to prý zase špatné. Moderátorka provedla rituál pro Lukáše i jeho babičku a mj. uvedla: „*A nebojte se o Lukáše, Lukáš to zvládne. Už to jméno je velice silné... (...)* Takže on to dá, ale je potřeba, abyste byla silná i vy.“ Poté hovoří o tom, že je Lukáš opravdu slabý, bez energie. Dále řekla: „*On to sám nezvládne. S váma to zvládne, bez vás by to nezvládnul. (...)* Vy budete ten iniciátor toho všeho, aby se to urovnalo.“ Nakonec ještě na divaččinu otázku, zda to zvládne, odpověděla, že ano. „*Když to zvládnete vy, zvládne to taky.*“ Je to prý v jejich rukou. Žádná zmínka o lékaři zaznamenaná nebyla.

Dle Rady mohla moderátorka hrubě podcenit situaci a uklidňovat divačku ve chvíli, kdy naopak bylo třeba odborné pomoci. Pokud mladík vyhrožoval ublížením si a divačka zdůrazňovala jeho zoufalství a nechť s psychickými problémy dále bojuvat, nelze přistoupit na řešení prezentované moderátorkou – tedy provedení rituálu a spokojení se s informací, že stačí být silná a vnuk „to zvládne“. Informace v textovém kraulu na obrazovce, který říká, že poradenství v pořadu nenahrazuje odbornou lékařskou péči, je v tomto případě pouhou formalitou, jelikož se moderátorka do role odborníka přes zdravotní stav vnuka Lukáše sama pasovala.

Vědma v daném záznamu opakovaně proklamovala prevenční a léčebné účinky svého rituálu, když jej prezentovala jako proces, který odhání všechno zlé, mj. nemoci.

6. Teleshoppingový blok Vědmy radí dne 26. března 2018

Obviněný se zadáním teleshoppingového bloku Vědmy radí odvysílaného dne 26. března 2018 v čase od 12:30 hodin na programu RELAX dopustil porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., respektive ustanovení § 4 odst. 3 zákona č. 634/1992 Sb., respektive písm. b) Přílohy 1 k tomuto zákonu. Do studia ve 20. minutě zatelefonovala divačka, pracující jako dámská krejčová a moderátorky se dotazovala, jestli má změnit práci. „... *Jste unavená, utahaná, krční páteř, křížová páteř. Vy máte zničenou páteř, Jano. Takže proto...* (pozn. – ozve se povzdech divačky)... *Vy to nevíte, že vás bolí páteř?*“ „*Ano, vím, vím, že mám ty problémy.*“ „*No... že vy jste řekla aha, jako kdybyste se tomu podivila, jo. Takže tam to cítím, vnímám, úplně já to vždycky cítím na svém těle. Úplně mě mrazí celá páteř, jak cítím, jak vám je blbě. A z tohoto důvodu byste měla změnit. Potřebuje spíš naopak teď chodit, jo? Rozumíte mi?*“ Divačka už neodpovídala. Moderátorka ji zařadila do rituálu na Velikonoční pondělí a poté ještě dodala, že se někdy povolání stane kontraproduktivním a je třeba jej změnit. (00:22:00 hod). Divačka mohla na základě informací od ezoteričky dojít nejen k rozhodnutí změnit práci, ale také nesprávně interpretovat svůj zdravotní stav a místo léčby problémů s páteří prostě „chodit“. Vědma nemohla tušit, jaký je skutečný stav divačky. Únava a bolesti páteře jsou příznaky spojené s řadou nemocí, na místě je tedy řádné lékařské vyšetření, vyloučení neurologických onemocnění apod. Nic takového ovšem ze strany moderátorky nezaznělo. Divačka tak mohla hrubě podcenit svůj zdravotní stav a způsobit si do budoucna např. chronické problémy pohybového aparátu atd.

Moderátorka také často nabízela svoje čtyři meditační alba, a to i v souvislosti s fyzickými problémy volajících. V čase 00:27:30 hod se jedné z divaček zeptala, jestli teď byla nemocná, volající to potvrdila. Moderátorka pokračovala: „*Ta čakra mi to tady říká, je to pod hnědou barvou, je tam nemoc a souvisí to teda právě, co jsem tady mluvila o tý únavě, jako že... pracujeme, veselíme se, všechno ano, ale je to jiný, než to bylo loni.*“ Divačka opět souhlasila a uvedla, že jí bolí nohy, a že někdy pracuje až sedmáct hodin denně, protože za kamarádku splácí úvěr. Moderátorka jí na to odpověděla, že je to opravdu moc, a že si musí ve svých 58 letech dávat pozor. „*To teda nedělejte rozhodně, a jestli vám můžu doporučit – můj čtyřlístek máte? (pozn. – míní tím své čtyři CD), nebo aspoň něco z něho?*“ „*Ne, nemám.*“ „*Potřebovala byste to moje první CD (ukazuje jej na kameru, u toho se na obrazovce objevuje reklama na objednání tohoto CD a telefonní číslo), tj. Světlo proudí do vás, to by vám pomohlo řešit ty čakry. Světlo proudí do vás, ano. A pak byste rozhodně potřebovala to Odpuštění (opět ukazuje CD na kameru s tím, že to kamarádce do hloubky ještě neodpustila)... Pracujte si s těmi dvěma cédéčky. (...) Každopádně Jaruško, dám vás i do toho rituálu a prosím vás, šetřete se, není to vůbec žádná sranda tohleto, jako tam se to už objevuje na tý první druhý čakře. Máte je zavřené. A jsou tam veledůležitý orgány, jsou tam střeva, je tam spousta věcí, kosti, šlachy, klouby. Jestliže ta čakra je dlouhodobě uzavřená, byl by problém. Proto vám nabízím toto (ukazuje na kameru své CD), kde se permanentně bude okysličovat ta čakra tou pránou, tou energií, ano?*“ Divačka poděkovala a moderátorku ubezpečila, že si alba ihned objedná.

Podobně moderátorka propagovala svoje CD v čase 01:06:18 hod: „*Ted' když jsem měla tu chřipku, já jsem opravdu spala, spala, spala, a když jsem chvílku bděla – šup, už tam bylo cédéčko, a většinou to byla ta*

Tvoje snová pouť. Ta mi teda při tý nemoci pomáhala nejmíc. Ta pohádka. Prostě v každém tom období si vyberete něco, co vám zrovna sedne.“

Nabídka CD v souvislosti s informací, že má žena zavřené dvě čakry, lze hodnotit jako nekalou obchodní praktiku. Moderátorka uvedla, že se mohou u divačky objevit problémy se souvisejícími orgány, jako jsou střeva, kosti, šlachy a klouby, a že by si proto měla pořídit CD, aby se čakra permanentně okysličovala. Rada považuje za značně problematické nabízet ženě, která v pokročilém věku pracuje 17 hodin denně, protože splácí úvěr, radit, aby své problémy vyřešila zakoupením meditačních alb (cena je 1440 Kč za čtyři CD) a explicitně uvádět, že tak zabrání zdravotním problémům v budoucnu. Divačka mohla pod tlakem informací učinit spotřebitelské rozhodnutí, které by jinak neučinila, a paradoxně své finanční problémy ještě prohloubit. Navíc mohla v důsledku tohoto rozhodnutí zanedbat odbornou lékařskou péči pod dojmem, že léčbu obstará poslechem CD.

Jelikož Poznej svůj osud a Vědmy radí jsou teleshoppingovými bloky, respektive teleshoppingem, považuje Rada za podstatné uvést ještě následující: Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve svém ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) rozlišuje následující typy obchodních sdělení: reklama, teleshopping a sponzorování a v případě televizního vysílání rovněž umístění produktu nebo jiná obrazová sekvence se zvukem nebo bez zvuku, která je určena k přímé nebo nepřímé propagaci zboží nebo služeb osoby vykonávající hospodářskou činnost, popřípadě jejího obrazu na veřejnosti, a která doprovází pořad nebo je do pořadu zahrnuta za úplaty nebo obdobnou protihodnotu nebo za účelem vlastní propagace. Oproti tomu zákon č. 40/1995 Sb., sice hovoří pouze o reklamě, avšak pod definici reklamy plně zahrnuje i teleshopping. Ustanovení § 1 odst. 2 totiž říká, že reklamou se rozumí oznámení, předvedení či jiná prezentace šířené zejména komunikačními médii, mající za cíl podporu podnikatelské činnosti, zejména podporu spotřeby nebo prodeje zboží, výstavby, pronájmu nebo prodeje nemovitostí, prodeje nebo využití práv nebo závazků, podporu poskytování služeb, propagaci ochranné známky, pokud není dále stanoveno jinak. K rozdělení těchto dvou institutů (reklamy a teleshoppingu) dochází tedy jen pro účely zákona o vysílání, který upřesňuje definici reklamy a vyjímá z ní specifickou formu oslovení spotřebitele – teleshopping. Pokud tedy zákon č. 40/1995 Sb. hovoří o reklamě, je nutno jeho ustanovení aplikovat i na teleshopping.

Dle ustanovení § 1 odst. 5 zákona č. 40/1995 Sb., se zadavatelem rozumí právnická nebo fyzická osoba, která objednala u jiné právnické nebo fyzické osoby reklamu.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako zadavatel dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 2 odst. 1 písm. b) zadá reklamu, která je nekalou obchodní praktikou.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. c) zákona č. 40/1995 Sb., lze za přestupek uvedený v § 8a odst. 2 písm. b) uložit pokutu až ve výši do 5 000 000 Kč.

Dle ustanovení § 8a odst. 2 písm. d) zákona č. 40/1995 Sb., se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako zadavatel dopustí přestupku tím, že poruší podmínky stanovené pro obsah reklamy podle § 2 odst. 3.

Dle ustanovení § 8a odst. 6 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., lze za přestupek uvedený v § 8a odst. 2 písm. d) uložit pokutu až ve výši do 2 000 000 Kč.

Dle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení se uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.

Dle ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., jsou-li společně projednávány dva nebo více přestupků, správní orgán může uložit pokutu ve vyšší sazbě, a to tak, že horní hranice sazby pokuty za přestupek nejpřísněji trestný se zvyšuje až o polovinu, nejvýše však do částky, která je součtem horních hranic sazeb pokut za jednotlivé společně projednávané přestupky.

Dle ustanovení § 37 zákona č. 250/2016 Sb., se při určení druhu správního trestu a jeho výměry přihlédne zejména

- a) k povaze a závažnosti přestupku,*
- b) k tomu, že o některém z více přestupků, které byly spáchány jedním skutkem nebo více skutky, nebylo rozhodnuto ve společném řízení,*
- c) k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem,*
- d) u pokusu přestupku k tomu, do jaké míry se jednání pachatele přiblížilo k dokonání přestupku, jakož i k okolnostem a důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo,*
- e) u spolupachatelů k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchání přestupku,*
- f) u fyzické osoby k jejím osobním poměrům a k tomu, zda a jakým způsobem byla pro totéž protiprávní jednání potrestána v jiném řízení před správním orgánem než v řízení o přestupku,*
- g) u právnické nebo podnikající fyzické osoby k povaze její činnosti,*
- h) u právního nástupce k tomu, v jakém rozsahu na něj přešly výnosy, užítky a jiné výhody ze spáchaného přestupku, a v případě více právních nástupců k tomu, zda některý z nich pokračuje v činnosti, při které byl přestupek spáchán,*
- i) u pokračujícího, trvajícího a hromadného přestupku k tomu, zda k části jednání, jímž byl přestupek spáchán, došlo za účinnosti zákona, který za přestupek stanovil správní trest mírnější než zákon, který byl účinný při dokončení tohoto jednání.*

Dle ustanovení § 38 zákona č. 250/2016 Sb., povaha a závažnost přestupku je dána zejména

- a) významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen,*
- b) významem a rozsahem následku přestupku,*
- c) způsobem spáchání přestupku,*
- d) okolnostmi spáchání přestupku,*
- e) u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato znakem skutkové podstaty přestupku,*
- f) délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele,*
- g) počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku.*

K porušení zákona došlo odvysíláním teleshoppingových bloků v rámci vysílání televizního programu RELAX. Konkrétní údaje o sledovanosti programu v inkriminované časové úseky neměla Rada v rámci společného řízení o přestupku k dispozici, nicméně lze obecně konstatovat, že program RELAX, jehož provozovatelem je společnost TP Pohoda s.r.o., je programem, který dlouhodobě dosahuje velmi nízkých hodnot sledovanosti. Dle veřejně dostupných, pravidelně zveřejňovaných statistik sledovanosti, které sestavuje Asociace televizních organizací (ATO), byla sledovanost programu RELAX v prosinci roku 2018 pouze 0,26% (viz http://pageflip.ato.cz/mesicni_zpravy/2018_12/index.html). Program RELAX není na mediálním trhu dominantním ani významněji úspěšným. Navíc všechny posuzované teleshoppingové bloky byly odvysílány v poledních či pozdně nočních hodinách, kdy je obecně sledovanost televizního vysílání nízká. **Tyto okolnosti tak byly pro obviněného významně polehčující.**

Co se týče rozsahu protiprávní jednání obviněného, pak lze konstatovat, že k porušení zákona vždy došlo v rámci teleshoppingového bloku, jehož stopáž se pohybovala od 2 hodin 15 minut hodiny do 2 hodin 45

minut. Jedná se o časové úseky, které sice nejsou v rámci 24 hodinového vysílání programu významně rozsáhlé, ovšem na druhé straně se nejedná ani o „standardní“ obchodní sdělení se stopáží obvykle významně kratší. Teleshoppingové bloky tvořily cca jednu desetinu vysílacího dne. Rozsah protiprávního jednání tak rozhodně nebyl zanedbatelný. **Tuto skutečnost Rada zhodnotila jako mírně přitěžující.**

Předmětné teleshoppingové bloky byly zadány do televizního vysílání v rozporu s požadavky odborné péče, neboť jejich cílem nebyl profesionální a regulérní prodej výrobků či služeb (v souladu s definicí teleshoppingu dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. zákona č. 231/2001 Sb., kdy teleshoppingem se rozumí přímá nabídka zboží, a to včetně nemovitého majetku, práv a závazků, nebo služeb, určená veřejnosti a zařazená do rozhlasového či televizního vysílání za úplatu nebo obdobnou protihodnotu), ale jejich záměrem byla nepřipustná diagnostika zdravotního stavu volajících diváků ze strany moderátorky, ovlivňování diváků ke koupi „vzdravovacího“ CD či léčící svíce či v opačném případě hrozba závažnými zdravotními následky, případně smrtí, a dále útoky na diváky v rozporu s dobrými mravy, snižující jejich lidskou důstojnost. Takové jednání není prodejem výrobků, respektive služeb v souladu se zákonem a v souladu s požadavky odborné péče účastníka řízení jakožto profesionála ve svém oboru. Obviněný je zadavatelem předmětného teleshoppingu, kdy vystupuje jako prodejce nabízeného zboží a služeb, a je profesionálem v oboru prodeje zboží a služeb, a není tedy laikem, kterého by snad mohla neznalost příslušných právních předpisů do jisté míry omlouvat. **Porušení ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., se tedy obviněný dopustil přímo v oboru své vlastní podnikatelské činnosti a tuto okolnost (kterou je třeba hodnotit v rámci kritéria „povaha činnosti právnické osoby“ dle ustanovení § 37 písm. g) zákona o přestupcích) tak byla Rada nucena hodnotit jako přitěžující.**

Jako závažný Rada zhodnotila význam zákonem chráněného zájmu, který mohl být přestupkem ohrožen, respektive možný škodlivý následek přestupku. V předmětných teleshoppingových blocích moderátorka předkládala tvrzení o zdravotním stavu volajících jako fakta, čímž mohla u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky, moderátorka doporučovala svoje vlastní „vzdravovací“ CD (případně léčivé svíce) v souvislosti s řešením v podstatě jakýchkoli psychických či fyzických problémů a onemocnění, čímž mohla významně ovlivnit rozhodnutí diváků, trpících danými problémy, resp. mohla u nich vzbudit dojem, že díky tomuto CD budou vyléčeni. Moderátorka dále hrozila divačce neznámou „vážnější nemocí“ a přesnou diagnózu odmítla říct s tím, že ji zná, ale nesmí o tom v televizi hovořit, a přesvědčovala ji, že si ji má vyhledat v soukromí. Volající žena dostala na výběr mezi životem a nespécifikovanou nemocí, přičemž moderátorka doslova uvedla, „...jestli je život, nebo vydaných pár peněz...“, čímž mohla v ženě evokovat nepřiměřený strach o své zdraví a přimět ji k vynaložení nemalé finanční částky na osobní sezení s moderátorkou. Tuto hrozbu závažným zhoršením zdravotního stavu či dokonce smrtí lze chápat jako nepatřičné ovlivňování, které může výrazně zhoršit svobodu volby nebo chování spotřebitele ve vztahu k výrobku nebo službě. K jiné divačce moderátorka pronesla slova týkající se přitažlivosti divačky a její schopnosti zaujmout partnera po čas živého televizního vysílání, aniž by se žena mohla bránit. Bezdůvodný útok na její atraktivitu lze vnímat jako velice osobní. Urážky a hrubé komentáře moderátorky teleshoppingu snižují lidskou důstojnost divačky v roli ženy a partnerky. V dalším případě moderátorka několikrát na adresu otce volající divačky zopakovala, že se muž špatně léčí a že pokud chce znát skutečnou příčinu svých problémů, měl by využít speciálně zpoplatněnou audiotextovou službu příští týden, kdy bude kartářka „diagnostikovat karmu“. Muž mohl na základě moderátorčiných rad nesprávně pochopit svoji diagnózu či odmítnout předepsanou léčbu a tím ohrozit své zdraví. Nátlak spojený s nutností zavolat na audiotextovou službu lze hodnotit jako využití nepříznivé situace spotřebitele, která vede ke zhoršení jeho úsudku. Volající divačka byla nepatřičně ovlivňována, ze strachu o svého otce mohla učinit rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinila. V jiném případě moderátorka provedla rituál, jenž měl zajistit bezpečí pro volající divačku a jejího vnuka. Divačka uvedla, že má vnuk vážné psychické potíže a chce si ublížit, poprosila o jeho ochranu. Moderátorka ji v průběhu rituálu opakovaně sdělila, že vnuk vše zvládne, a když bude silná ona, bude v pořádku i on. Svým komentářem mohla protagonistka u diváků podpořit zanedbání odborné diagnostiky a celkové podcenění potenciálně vážného zdravotního stavu, ať už se jednalo o psychické či

fyzické potíže. **Závažný význam zákonem chráněného zájmu tak Rada vyhodnotila pro obviněného jako přitěžující.**

Při hodnocení okolností spáchání správního deliktu vzala Rada v potaz okolnost, že se ze strany obviněného jedná o první porušení § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/1995 Sb., a že obviněný z vlastní iniciativy ukončil vysílání teleshoppingových bloků Vědmy radí i Poznej svůj osud. **Tyto okolnosti tak byly hodnoceny jako polehčující a přispěly k uložení pokuty nižší.**

Je tedy třeba shrnout, že jako mírně přitěžující shledala Rada v daném případě delší časový úsek protiprávního jednání. Jako přitěžující shledala Rada závažný význam zákonem chráněného zájmu, stejně tak jako fakt, že porušení zákona se obviněný dopustil přímo v rámci své podnikatelské činnosti. Jako polehčující pak Rada vzala v potaz, že se ze strany obviněného jednalo o první obdobné porušení zákona a že z vlastní vůle ihned po zahájení řízení ukončil provozování předmětných teleshoppingových bloků. Jako významně polehčující pak Rada shledala nízkou sledovanost programu RELAX, respektive nízkou sledovanost předmětných teleshoppingových bloků.

Jelikož Rada rozhodovala o deseti přestupcích téhož obviněného ve společném řízení, byla oprávněna uložit trest podle sazby přestupku nejpřísněji trestného, tedy v sazbě do 5 000 000 Kč. Dle ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., přicházelo taktéž v úvahu zvýšení této sazby až o polovinu, nejvýše do částky, která je součtem horních sazeb za jednotlivé přestupky, tedy v tomto případě až do výše 7 000 000 Kč.

Po zvážení všech polehčujících a přitěžujících okolností spáchaného přestupku rozhodla Rada uložit pokutu ve výši 500 000 Kč, tedy při dolní hranici zákonné sazby.

Vzhledem k tomu, že řízení o přestupku vyvolal obviněný porušením své právní povinnosti, uložila mu Rada v souladu s ustanovením § 79 odst. 5 správního řádu a § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb. povinnost uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze v souladu s ustanovením § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, podat žalobu k Městskému soudu v Praze ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. Podání žaloby má odkladný účinek.

Ivan Krejčí

předseda Rady

pro rozhlasové a televizní vysílání

elektronicky podepsáno